

RAPORT Z RYNKU

Ceny uprawnień EUA

Luty 2026 r. na rynku uprawnień EUA stał pod znakiem bardzo mocnych spadków cen, porównywalnych do tych, które wystąpiły w lutym 2025 r. (-15%) oraz 2024 r. (-13%). Pretekst do realizacji zysków i wyprzedaży uprawnień dali europejscy politycy, którzy wskazywali na konieczność złagodzenia działania EU ETS, czy nawet jego czasowego zawieszenia w związku z obawą o konkurencyjność europejskiego przemysłu. Spadki cen uprawnień pogłębiły informacje o tym, że KE już rozpoczęła pracę nad zmianą systemu. W efekcie tych wydarzeń, ceny uprawnień spadły do najniższego poziomu od kwietnia 2025 r., tj. ok. 68 EUR, notując drugi z rzędu spadek wartości.

Czynniki PRO-WZROSTOWE:

- Rosnące ceny gazu (napięcia geopolityczne w rejonie Zatoki Perskiej).

Czynniki PRO-SPADKOWE:

- Niepewność regulacyjna: wypowiedzi polityków europejskich i działania KE dotyczące złagodzenia funkcjonowania EU ETS i ograniczenia jego „kosztowego” wpływu na przemysł w UE (m.in. zmiana LRF, przydziału bezpłatnych uprawnień, rezerwy MSR, itp.).
- Doniesienia o możliwych nowych taryfach celnych wprowadzanych przez USA.
- Ograniczenie pozycji długich przez fundusze inwestycyjne (do ok. 103 mln uprawnień EUA).

Ceny uprawnień EUA na rynku wtórnym (spot) ICE/EEEX spadły na przestrzeni stycznia i lutego 2026 r. z 79,53 do 68,93 EUR. Średnia ważona cena uprawnień EUA z 20 dni handlowych lutego 2026 r. wyniosła 72,96 EUR. Łączny wolumen obrotów na rynku wtórnym ICE i EEX wyniósł ok. 95,82 mln uprawnień. Wskaźnik zmienności cen, mierzony odchyleniem standardowym, wyniósł 6,47%, a różnica między najwyższą a najniższą ceną w grudniu sięgnęła 13,69 EUR.

W numerze:

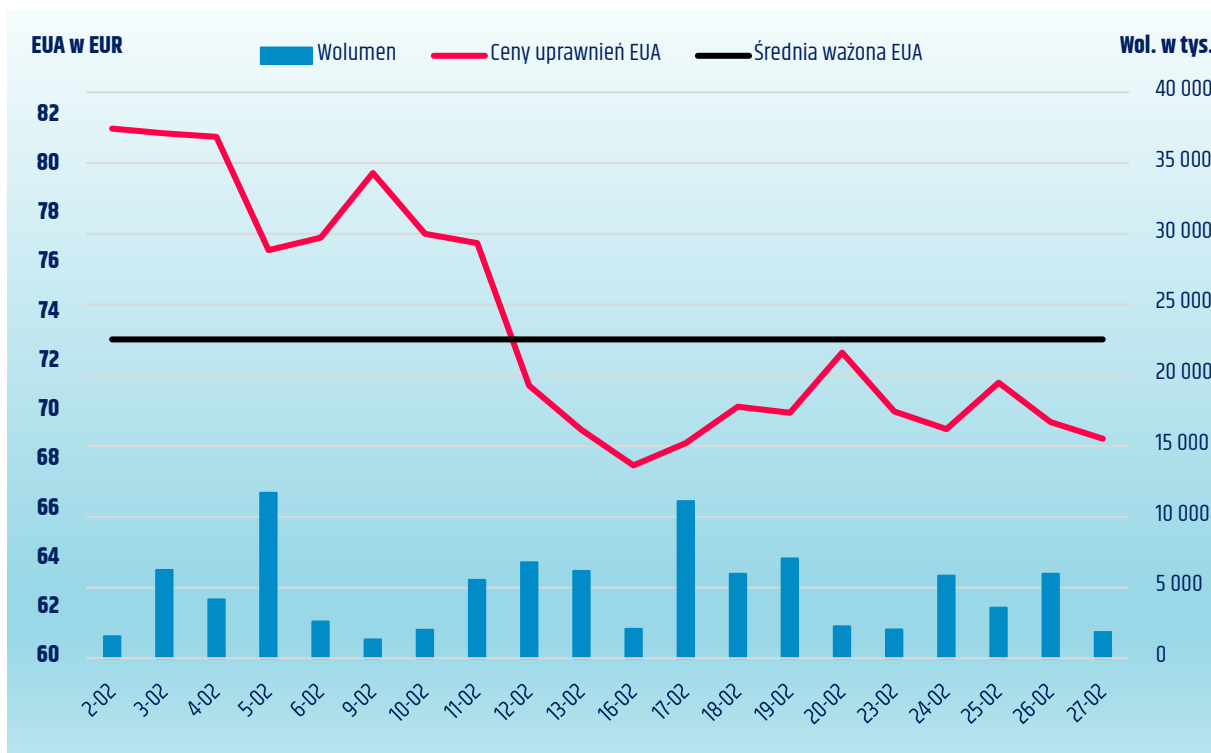
- ▶ Analiza kształtowania się cen uprawnień EUA na rynku wtórnym w lutym 2026 r. i sezonowości
- ▶ Najważniejsze wydarzenia związane z funkcjonowaniem EU ETS w lutym 2026 r.
- ▶ Kształtowanie się cen uprawnień EUA na rynku pierwotnym
- ▶ Anatomia rynkowego „spadku” na uprawnieniach EUA
- ▶ Propozycje potencjalnych zmian w EU ETS w ramach przeglądu
- ▶ Postulaty w zakresie reformy systemu EU ETS proponowane przez BusinessEurope
- ▶ Wzmacnianie strategii adaptacji UE do zmian klimatu – rekomendacje ESABCC
- ▶ Kredyty przyrodnicze – czy nowy dobrowolny instrument finansowania ochrony bioróżnorodności ma szansę na globalną karierę?
- ▶ Najważniejsze informacje z globalnych systemów ETS oraz pozostałych inicjatyw redukcji emisji CO₂
- ▶ Kalendarium najważniejszych wydarzeń w marcu 2026 r.
- ▶ Średnie ceny uprawnień do emisji z rynku wtórnego spot w latach 2013-2026

Tabela 1. Notowania cen uprawnień EUA na rynku kasowym (spot – ICE i EEX) oraz terminowym („ICE EUA Futures Dec” dla lat 2025-2032) w dniach od 31 stycznia do 27 lutego 2026 r.

Ceny uprawnień EUA (w EUR)								
Data	Spot	Dec26	Dec27	Dec28	Dec29	Dec30	Dec31	Dec32
27.lut.26	68,93	70,29	72,25	74,40	76,89	79,75	82,95	86,25
31.sty.26	79,53	81,26	83,56	86,12	89,10	92,45	96,35	100,65
Zmiana	-13,33%	-13,50%	-13,54%	-13,61%	-13,70%	-13,74%	-13,91%	-14,31%

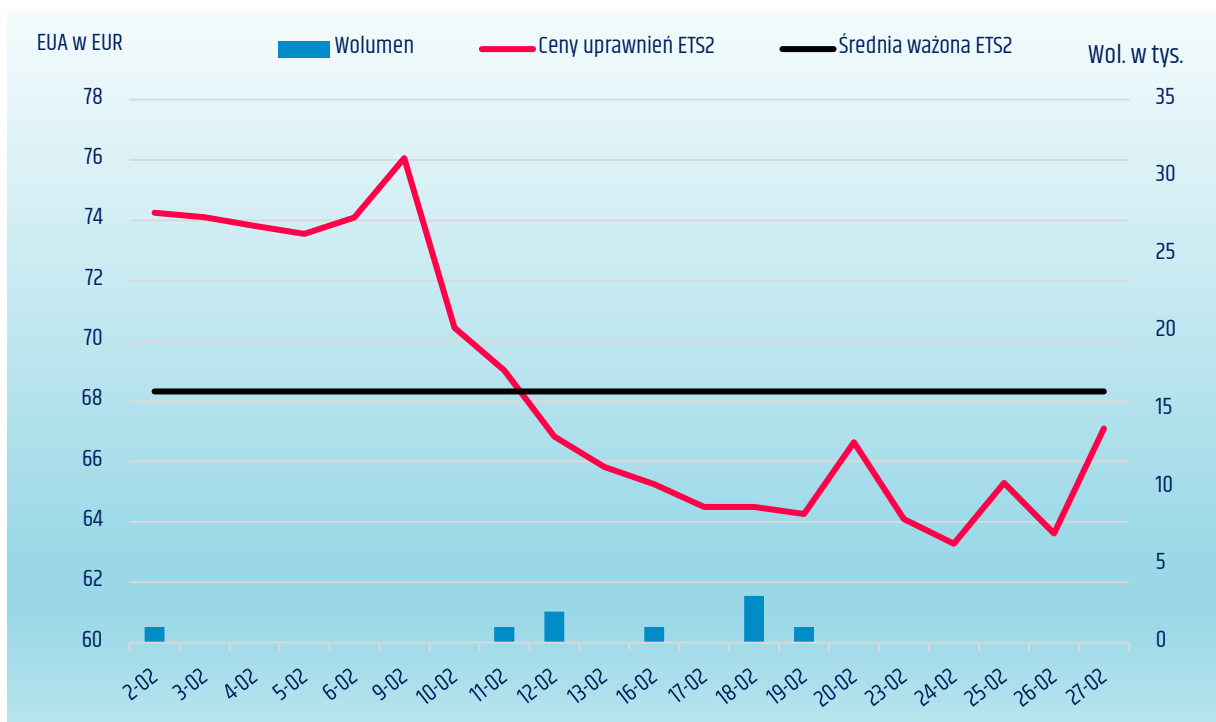
Źródło: opracowanie własne KOBIZE na podstawie www.barchart.com

Wykres 1. Notowania dziennych cen zamknięcia uprawnień EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot giełd EEX oraz ICE w lutym 2026 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Wykres 2. Notowania dziennych cen zamknięcia kontraktów terminowych futures na uprawnienia w ETS2 na 2028 r. w lutym 2026 r. * [w EUR]

* W pozostałych dniach, w których nie odnotowano żadnego obrotu ustalono cenę w określony sposób - giełdy mają obowiązek ustalania cen i stosują do tego własne algorytmy cenowe oparte na np. kursach referencyjnych, „wiszących” ofertach kupna/sprzedaży, ostatnich transakcjach sprzedaży itp.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych giełdy ICE

Analiza kształtowania się cen uprawnień na rynku wtórnym w lutym 2026 r.

W lutym 2026 r. na rynku uprawnień EUA dominował wyraźny trend spadkowy, któremu towarzyszyła podwyższona zmienność notowań. W pierwszej połowie miesiąca, tj. od 2 do 16 lutego, ceny uprawnień spadły z ok. 81,5 EUR do ok. 68 EUR. Spadki te były efektem debaty politycznej wokół przyszłości EU ETS oraz możliwych zmian w jego funkcjonowaniu. W przestrzeni publicznej pojawiło się wiele wypowiedzi europejskich polityków sugerujących konieczność rewizji systemu lub nawet jego czasowego zawieszenia w celu ograniczenia presji kosztowej na przemysł i gospodarkę (np. premier Czech - Andrej Babiš, Słowacji - Robert Fico czy kanclerz Niemiec - Friedrich Merz). Na ceny uprawnień wpływ miały również informacje o możliwych zmianach w architekturze EU ETS. Wśród rozważanych rozwiązań pojawiały się m.in. propozycje spowolnienia tempa wycofywania bezpłatnych uprawnień dla przemysłu (w sektorach CBAM czy złagodzenie benchmarków w latach 2026-2030), złagodzenia współczynnika liniowej redukcji (LRF) czy większej elastyczności w zarządzaniu podażą uprawnień (zmiany w rezerwie MSR). „Oliwy do ognia” w dyskusji dodała KE, przyznając, że analizuje trajektorię redukcji całkowitej puli uprawnień (cap-u) (tj. zmianę LRF) oraz zasady przydziału darmowych uprawnień dla przemysłu.

Informacje te zwiększyły niepewność regulacyjną na rynku i sprzyjały realizacji zysków przez inwestorów, co pogłębiało presję spadkową na ceny.

W okresie od 16 do 20 lutego, nastąpiło krótkotrwałe odreagowanie, kiedy ceny uprawnień wzrosły do ok. 72,5 EUR. Wzrostom sprzyjało częściowe ograniczenie pozycji spekulacyjnych na spadek cen uprawnień (tzw. shorty) oraz wzrost notowań gazu ziemnego, związany m.in. z rosnącymi napięciami geopolitycznymi w rejonie Zatoki Perskiej.

W ostatnim tygodniu lutego (23-27 lutego) notowania uprawnień ustabilizowały się w przedziale ok. 69-71 EUR. Rynek pozostawał jednak wrażliwy na napływające informacje polityczne oraz czynniki makroekonomiczne. Nastroje inwestorów kształtowały m.in. doniesienia o nowych taryfach handlowych wprowadzanych przez USA, a także wciąż trwająca dyskusja w UE dotycząca ewentualnego złagodzenia ambitnych założeń systemu EU ETS. Jednocześnie dane z rynku terminowego (COT) wskazywały na dalsze ograniczanie pozycji długich przez fundusze inwestycyjne, co przyczyniało się do utrzymywania stosunkowo wysokiej zmienności cen pod koniec miesiąca.

Tabela 2. Statystyka notowań uprawnień do emisji na rynku spot w lutym 2026 r.

Uprawnienia EUA w EUR	Średnia ważona	Średnia arytmetyczna	Minimum cenowe	Maksimum cenowe	Zakres zmian cen	Współczynnik Zmienności
Luty'26	72,96	73,51	67,84	81,53	13,69	6,47%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE i EEX

Tabela 3. Zmiany cen uprawnień w poszczególnych miesiącach w IV okresie rozliczeniowym EU ETS, tj. w okresie od 2021 r. wg danych z rynku wtórnego spot (tzw. sezonowość)

	Sty	Lut	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru
Średnia	2,02%	-4,74%	1,42%	5,98%	2,60%	3,17%	-2,39%	3,55%	-4,36%	3,02%	7,38%	3,47%
2026	-6,70%	-13,33%										
2025	15,28%	-15,15%	-3,95%	-1,68%	6,01%	-1,86%	5,53%	0,69%	3,99%	3,93%	6,22%	2,48%
2024	-19,79%	-12,59%	10,75%	11,29%	8,43%	-8,63%	3,04%	1,92%	-6,36%	-1,18%	6,26%	3,91%
2023	11,23%	7,28%	-7,42%	-4,64%	-6,93%	10,06%	-2,31%	-0,58%	-4,52%	-2,78%	-10,05%	9,28%
2022	11,06%	-7,87%	-6,33%	10,12%	-0,40%	7,28%	-12,88%	1,73%	-16,50%	19,98%	6,11%	-4,46%
2021	1,06%	13,20%	14,04%	14,81%	5,91%	8,98%	-5,32%	13,98%	1,59%	-4,83%	28,39%	6,12%
Dodatnie	4/6	2/5	2/5	3/5	3/5	3/5	2/5	4/5	2/5	2/5	4/5	4/5
%	66,6%	40%	40%	60%	60%	60%	40%	80%	40%	40%	80%	80%

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie cen uprawnień do emisji z rynku spot giełdy EEX, ICE

Najważniejsze wydarzenia związane z systemem EU ETS w lutym 2026 r.

► KE przyjęła pierwszy zestaw wyliczeń w ramach rozporządzenia w sprawie usuwania CO₂ i rolnictwa niskoemisyjnego (ang. *Carbon Removal Certification Framework, CRCF*), które ma na celu certyfikację działań, które trwale usuwają CO₂ z atmosfery. To przełomowe osiągnięcie stawia UE w pozycji światowego lidera w tej dziedzinie, pomagając stworzyć nowy rynek zarówno dla innowacyjnych startupów, jak i dla ważnej gałęzi gospodarki UE, jaką jest biogospodarka, a jednocześnie wspierając cel UE, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Nowe przepisy obejmują trzy rodzaje działań związanych z trwałym usuwaniem CO₂, wybrane ze względu na ich dojrzałość technologiczną i potencjalny wkład w realizację celów klimatycznych UE:

- Bezpośrednie wychwytywanie CO₂ z powietrza i składowanie („DACCS”)
- Wychwytywanie emisji biogenicznych i składowanie CO₂ („BioCCS”)
- Usuwanie CO₂ za pomocą biowęgla („BCR”).

Trzy przyjęte metodyki określają jasne, oparte na przepisach prawnych i dobrowolne zasady dotyczące trwałego usuwania CO₂, definiując, co stanowi tonę usuniętego CO₂, w jaki sposób należy zapewnić trwałość oraz jak należy postępować w przypadku kluczowych zagrożeń, takich jak niekontrolowane uwalnianie się gazu. Razem tworzą one pierwszą kompleksową normę UE dotyczącą trwałego usuwania CO₂. W kolejnym kroku rozporządzenie delegowane zostanie przekazane PE i Radzie UE w celu oceny. W przypadku braku zastrzeżeń oczekuje się, że zostanie ono opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE na początku kwietnia br., a wejdzie w życie 20 dni później.

KE finalizuje również dwa dodatkowe rozporządzenia delegowane dotyczące certyfikacji, których przyjęcie przewiduje się w 2026 r.:

- Metodykę upraw węglowych dla takich działań, jak rolnictwo i agro-leśnictwo, ponowne nawodnienie torfowisk i zalesianie. Działania mają pomóc rolnikom i leśnikom uzyskać środki, uzupełniając ich dochody.
- Metodyki dotyczące sekwestracji CO₂ w bioprodukty budowlane, które mają pomóc właścicielom budynków wykazać zdolność ich budynków do sekwestracji CO₂ i zachęcić sektor budowlany do przyjęcia zasad biogospodarki o obiegu zamkniętym.

W celu uruchomienia dobrowolnego rynku kredytów CRCF, KE ogłosiła utworzenie tzw. Klubu ds. Zakupów (ang. *EU's Buyers Club*), do trwałego usuwania CO₂ i rolnictwa niskoemisyjnego w ramach nowej strategii UE na rzecz biogospodarki. KE bada, w jaki sposób najlepiej pobudzić finansowanie publiczne i prywatne oraz przyspieszyć wdrażanie i skalowanie technologii usuwania dwutlenku węgla.¹ **(3 lutego)**

► KE poinformowała w komunikacie o uruchomieniu przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) wraz z KE instrumentu pod nazwą „*ETS2 Frontloading Facility*”, dzięki któremu 3 mld EUR zostaną przekazane na inwestycje w dekarbonizację sektorów objętych systemem ETS2 (sektora budynków i transportu). Wsparcie z instrumentu ma być kierowane do najbardziej potrzebujących gospodarstw, a środki finansowe mają pochodzić z wcześniejszych aukcji uprawnień do emisji z systemu ETS2. Dzięki temu mechanizmowi państwa czł. UE, które wdrożą do prawa krajowego ETS2 otrzymają dostęp do finansowania jeszcze przed wejściem w życie systemu w 2028 r. Wcześniejsze finansowanie będzie przeznaczone na wsparcie inwestycji w czystsze systemy ogrzewania i chłodzenia oraz zmniejszanie zapotrzebowania na energię w domach i budynkach w UE. Dzięki temu transformacja w sektorach objętych systemem ETS2 ma być sprawiedliwa społecznie, jak i efektywna ekonomicznie, a także ma

¹ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/eu-ets-worlds-first-voluntary-standard-permanent-carbon-removals-2026-02-03_en

wspierać cele UE w zakresie klimatu i energii. Przyszłe inwestycje przyniosą bezpośrednie korzyści gospodarstwom domowym o niskich i średnich dochodach, dzięki czemu czyste rozwiązania będą bardziej dostępne dla obywateli, zgodnie z celami Społecznego Funduszu Klimatycznego (ang. *Social Climate Fund*) i krajowych Planów Społeczno-Klimatycznych (ang. *Social Climate Plans*). Instrument *ETS2 Frontloading Facility* będzie również wspierał działania mające na celu wsparcie na rzecz korzystania z transportu publicznego, poprawę multimodalności (usprawnienie transportu łącząc różne środki przewozu) oraz rozszerzenie programów e-mobilności. Pomoże również przyspieszyć upowszechnianie pojazdów bezemisyjnych, rowerów elektrycznych oraz wdrażanie infrastruktury do ładowania i tankowania. Fundusz ten jest częścią pakietu ukierunkowanych środków zaproponowanych przez KE w celu zapewnienia stopniowego i płynnego uruchomienia nowego systemu ETS2.² (4 lutego)

- KE poinformowała w komunikacie o rozpoczęciu konsultacji publicznych w sprawie przyszłej architektury klimatycznej UE w okresie po 2030 r. dotyczących krajowych celów klimatycznych i elastyczności, jak również możliwości wykorzystania międzynarodowych jednostek do realizacji celów klimatycznych UE. Wyniki konsultacji odegrają kluczową rolę w kształtowaniu odpowiednich propozycji legislacyjnych, które mają zostać przedstawione w ostatnim kwartale 2026 r., zgodnie z przedstawionym przez KE programem prac. Więcej informacji na [stronie Komisji](#). (9 lutego)
- Pozytywne głosowanie w Parlamencie UE (stosunkiem głosów 413 za do 226 przeciw i przy 12 wstrzymujących się) potwierdziło już wcześniej uzgodnione ustalenia, o celu redukcyjnym UE na poziomie 90% do 2040 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r., aby osiągnąć neutralność klimatyczną UE do 2050 r. Dla przypomnienia, zmienione *Europejskie prawo o klimacie* wprowadza elastyczność w sposobie

realizacji celu na 2040 r. Od 2036 r. do 5% redukcji emisji netto może być osiągnięta z wysokiej jakości międzynarodowych jednostek z krajów partnerskich. Tekst zawiera również możliwość wykorzystania krajowych trwałych działań w zakresie pochłaniania i usuwania CO₂ w celu zrekompensowania trudnych do ograniczenia emisji w ramach EU ETS, a także zwiększoną elastyczność w ramach poszczególnych sektorów i instrumentów – tak, aby zrealizować cele redukcyjne w sposób jak najbardziej opłacalny. Głosowanie to potwierdziło, że nowy system ETS2 obejmujący emisje CO₂ pochodzące ze spalania paliw w budynkach i transporcie drogowym zacznie obowiązywać dopiero od 2028 r., czyli o rok później w stosunku do pierwotnej propozycji. KE będzie co dwa lata oceniać postępy w realizacji celu redukcji emisji, biorąc pod uwagę aktualne dane naukowe, rozwój technologiczny i stan konkurencyjności przemysłowej UE, przy czym uwzględni trendy w cenach energii i ich wpływ na przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe. Ponadto KE oceni stan pochłaniania emisji netto na poziomie UE, co jest konieczne do osiągnięcia celu na 2040 r. Tekst nowego prawa po akceptacji Rady UE³ wejdzie w życie 20 dni po publikacji w Dzienniku Urzędowym UE. (10 lutego)

- Rząd Wielkiej Brytanii opublikował projekt rozporządzenia w sprawie podatku granicznego CBAM w ramach konsultacji społecznych, w których nakreślono wymogi prawne związane z administrowaniem nowym podatkiem importowym. W konsultacjach technicznych przedstawiono projekt przepisów wykonawczych, które wejdą w życie 1 stycznia 2027 r. wraz z wprowadzeniem CBAM. Celem jest zebranie opinii zainteresowanych stron na temat projektu przepisów wykonawczych, aby zapewnić prawidłowe i skuteczne wdrożenie polityki, tak aby podatek funkcjonował zgodnie z zamierzeniami i regulował kwestie administracyjne. Projekt rozporządzenia obejmuje m.in.:

² https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/unlocking-eu3-billion-investment-opportunities-decarbonisation-buildings-and-road-transport-2026-02-04_en

³ Rada UE przyjęła tekst nowego prawa w dniu 5 marca 2026 r.

- wymogi dotyczące rejestracji w brytyjskim systemie CBAM,
- zeznania podatkowe i wymagany zakres informacji,
- ustalenia dotyczące zwrotu kosztów,
- wagę towarów objętych brytyjskim CBAM,
- prowadzenie dokumentacji.

Konsultacje potrwać do 24 marca 2026 r., po czym wiosną 2026 r. spodziewany jest drugi projekt ustawy, zawierający szczegóły dotyczące zakresu działania systemu CBAM oraz monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRV) emisji.⁴ **(10 lutego)**

- ▶ Zgodnie z danymi Eurostatu w 2023 r. krajowe zużycie energii przez gospodarkę UE wyniosło 56,1 mln TJ (-4,1% w porównaniu z 2022 r.). Przemysł i administracja publiczna wykorzystały 72,3% tej energii na potrzeby swojej działalności, a pozostałe 27,7% zostało zużyte bezpośrednio przez gospodarstwa domowe. Analiza zużycia energii według rodzaju działalności gospodarczej pokazuje, że największy udział przypadł na sektor produkcyjny (14,3 mln TJ; 25,5% całkowitego krajowego zużycia energii netto). Kolejne istotne pozycje pod względem zużycia energii przypadły dla sektora dostawy energii elektrycznej, gazu, pary i klimatyzacji (10,1 mln TJ; 17,9%) oraz zużycia energii przez sektor transportu i magazynowania (6,9 mln TJ; 12,3%). W porównaniu z 2022 r. największy spadek zużycia energii odnotowano w sektorze dostaw energii elektrycznej, gazu, pary i klimatyzacji (-8,7%), a następnie w sektorze produkcyjnym (-5,5%), natomiast transport i magazynowanie (+8,1%) były jedyną działalnością gospodarczą, w której zużycie energii wzrosło w 2023 r. W latach 2014–2023 tempo wzrostu efektywności energetycznej w działalności produkcyjnej w UE było zróżnicowane. Najszybszy spadek intensywności zużycia energii w wartości dodanej brutto odnotowano w Estonii (-43,1%), Irlandii (-42,8%) i Holandii (-37,2%). Natomiast jedynymi państwami UE, w których odnotowano wzrost

intensywności zużycia energii były Malta (+22,9 %) i Litwa (+9,3 %).⁵ **(12 lutego)**

- ▶ Zgodnie z danymi Eurostatu, emisje gazów cieplarnianych w UE po uwzględnieniu czynników sezonowych wzrosły o 1,1 % w III kwartale 2025 r. i wyniosły 828 mln ton ekw. CO₂ w porównaniu do II kwartału 2025 r., gdy wyniosły 819 mln ton ekw. CO₂. Największy wzrost odnotowano w sektorach: gospodarstw domowych (+3,6%) i przemysłu (+1,4%). Jedynym sektorem, w którym odnotowano spadek, był sektor dostaw energii elektrycznej, gazu, pary i klimatyzacji (-0,8%). W III kwartale 2025 r. odnotowano wzrost poziomu emisji w 17 państwach czł. UE, a w dziesięciu odnotowano zmniejszenie poziomu emisji. Wśród państw w których oszacowano najwyższe spadki emisji w trzecim kwartale 2025 r. jest Estonia (-17,7%), Słowenia (-5,7%) oraz Cypr (-5,5%). Spośród 10 krajów UE, które odnotowały spadek emisji gazów cieplarnianych, tylko Litwa odnotowała jednoczesny spadek PKB. W pozostałych 9 państwach UE (Bułgarii, Estonii, Chorwacji, Cyprze, Łotwie, Litwie, Portugalii, Rumunii i Słowenii) poziom emisji się zmniejszył przy jednoczesnym zwiększeniu lub utrzymaniu poziomu PKB.⁶ **(13 lutego)**
- ▶ Ceny uprawnień do emisji EUA spadły o ponad 20 EUR w ciągu miesiąca w wyniku wypowiedzi polityków europejskich m.in. F. Merza, Kanclerza Niemiec oraz prezydenta E. Macrona. Podczas Europejskiego Szczytu Przemysłowego w Antwerpii Kanclerz Niemiec F. Merz podkreślił, że unijny system EU ETS powinien zostać zrewidowany lub zawieszony (później się z tych słów wycofał), jeśli okaże się zagrożeniem dla konkurencyjności przemysłu. Zdaniem Kanclerza Niemiec EU ETS nie powinien być mechanizmem generowania nowych przychodów, lecz narzędziem, które ma realnie wspierać redukcję emisji i umożliwiać firmom przejście na produkcję niskoemisyjną, a jeśli nie spełnia tej funkcji, to niezbędne są zmiany systemu lub nawet jego zawieszenie. Z kolei Prezydent Francji E. Macron ostrzegł, że Europa, może stracić swoją

⁴ <https://www.gov.uk/government/consultations/draft-regulations-carbon-border-adjustment-mechanism-cbam>

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260212-1>

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260213-1>

bazę przemysłową, jeśli nie zmieni podejścia, bo wysokie ceny energii i koszty emisji CO₂ przyspieszają raczej proces deindustrializacji, a nie dekarbonizacji. Prezydent Czech A. Babić już wcześniej w styczniu br. wzywał do zmian w systemie EU ETS argumentując, że wysokie ceny uprawnień powodują erozję europejskiego przemysłu i zachęcają do spekulacji na uprawnieniach do emisji.⁷ **(17 lutego)**

- KE poinformowała w komunikacie, że raport na temat zweryfikowanych emisji z EU ETS zostanie opublikowany najpóźniej do dnia 9 kwietnia 2026 r.⁸ Opóźnienie wynika z przerwy świątecznej, która wypada w tym roku na początku kwietnia **(18 lutego)**
- Przedstawiciele przemysłu skandynawskiego w toku debaty na temat przyszłości systemu EU ETS wezwali Ursulę von der Leyen, Przewodniczącą KE i Wopke Hoekstra, Komisarza ds. Klimatu, Zeroemisijnego Wzrostu oraz Czystej Energii do utrzymania systemu EU ETS, argumentując, że zapewnia on pewność inwestycji w czyste technologie i wspiera konkurencyjność Europy. Przedstawiciele Szwecji, Danii, Finlandii oraz Luksemburga sprzeciwiali się również postulatowi pozostałych rządów UE, którzy chcieliby opóźnienia wejścia w życie systemu ETS⁹. Natomiast koalicja *Business for CBAM* opublikowała pismo wyrażające poparcie dla systemu EU ETS, podkreślając znaczenie ambitnego liniowego współczynnika redukcji (ang. Linear Reduction Factor, LRF) i rezerwy MSR. Koalicja *Business for CBAM* argumentowała, że mechanizmy te zapewniają solidny i przewidywalny sygnał cenowy dotyczący emisji CO₂, który ma kluczowe znaczenie dla stymulowania inwestycji w czysty przemysł.¹⁰ **(17 lutego)**
- Włoski rząd zatwierdził tzw. Dekret Energetyczny (ang. *Energy Decree*) o wartości ponad 3 mld EUR (3,5 mld USD) –

poinformował w oświadczeniu Minister Energii Gilberto Pichetto Fratin. Premier Włoch Giorgia Meloni nazwała te środki „bardzo znaczącymi” i stwierdziła, że są one wypełnieniem obietnicy złożonej wyborcom po objęciu władzy przez jej rząd. Poprzez zwrot tych kosztów Włochy chcą zapobiec przeniesieniu ceny emisji CO₂ na hurtowe ceny energii elektrycznej, a tym samym obniżyć rachunki za energię dla gospodarstw domowych i przemysłu. Polityka ta niesie jednak ze sobą ryzyko. Zwracając koszty emisji, rząd skutecznie obniżyłby koszty eksploatacji elektrowni gazowych, potencjalnie zwiększając zużycie paliw kopalnych i komplikując realizację celu UE dotyczącego neutralności klimatycznej do 2050 r.¹¹ KE sprawdza obecnie czy środki i nowe prawo przyjęte przez rząd G. Meloni, które miałyby zrekompensować producentom energii elektrycznej pochodzącej z elektrowni gazowych koszty zakupu uprawnień do emisji w EU ETS, są zgodne z zasadami EU ETS i pomocy publicznej państwa.¹² **(19 lutego)**

- Minister Przemysłu Włoch, Adolfo Urso opowiedział się za zawieszeniem działania EU ETS do lipca 2026 r., kiedy będzie przeprowadzony planowany przegląd systemu argumentując, że ceny uprawnień do emisji są zbyt wielkim obciążeniem dla przemysłu. Zdaniem A. Urso system EU ETS obniża konkurencyjność europejskiego przemysłu i powstrzymuje firmy przed efektywną konkurencją z producentami z Chin oraz USA. Wypowiedź włoskiego ministra spowodowała dalszą wyprzedaż uprawnień na rynku i spadek ich ceny poniżej 70 EUR. Kwestia konkurencyjności była również przedmiotem rozmów podczas spotkania ministrów przemysłu UE z 21 państw, którzy przygotowali wspólne stanowisko nawołujące do wzmocnienia polityki przemysłowej UE.¹³ **(26 lutego)**

⁷ <https://globenergia.pl/czy-to-koniec-systemu-ets-drastyczny-spadek-cen-uprawnien/>

⁸ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/publication-verified-emissions-report-2025-2026-02-18_en

⁹ <https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/sweden-others-oppose-calls-delay-new-eu-carbon-market-2026-02-17/>

¹⁰ <https://www.reuters.com/sustainability/boards-policy-regulation/sweden-others-oppose-calls-delay-new-eu-carbon-market-2026-02-17/>

¹¹ <https://www.energyconnects.com/news/utilities/2026/february/italy-to-strip-carbon-costs-from-power-bills-jolts-markets/>

¹² <https://www.eunews.it/en/2026/02/19/energy-eu-commission-launches-investigation-into-italys-anti-ets-decree/>

¹³ <https://www.euronews.com/my-europe/2026/02/26/italy-calls-for-suspension-of-eu-carbon-market>

Kształtowanie się cen uprawnień EUA na rynku pierwotnym

W lutym 2026 r. w ramach rynku pierwotnego, przeprowadzono 18 aukcji uprawnień do emisji na platformie aukcyjnej giełdy EEX. Sprzedano łącznie ok. 39,98 mln uprawnień, po średniej ważonej cenie rozliczenia aukcji 73,91 EUR. Współczynnik popytu do podaży uprawnień w styczniu br., tzw. *cover ratio*, biorąc pod uwagę wszystkie aukcje uprawnień EUA, wyniósł 1,64¹⁴.

Sprzedaż polskich uprawnień EUA

W lutym 2026 r. giełda EEX, w imieniu Polski, przeprowadziła dwie aukcje w ramach EU ETS, na których sprzedano ponad 3 mln polskich uprawnień EUA po średniej cenie 75,01 EUR uzyskując przychód ok. 228,7 mln EUR. Aukcja polskich uprawnień wzbudziła bardzo duże zainteresowanie kupujących, a uczestniczyło w niej średnio 25 podmiotów. Natomiast zgłoszony wolumen ofert zakupu na polskiej aukcji wyniósł 5,9 mln, co przełożyło się na *cover ratio* na poziomie 1,94.

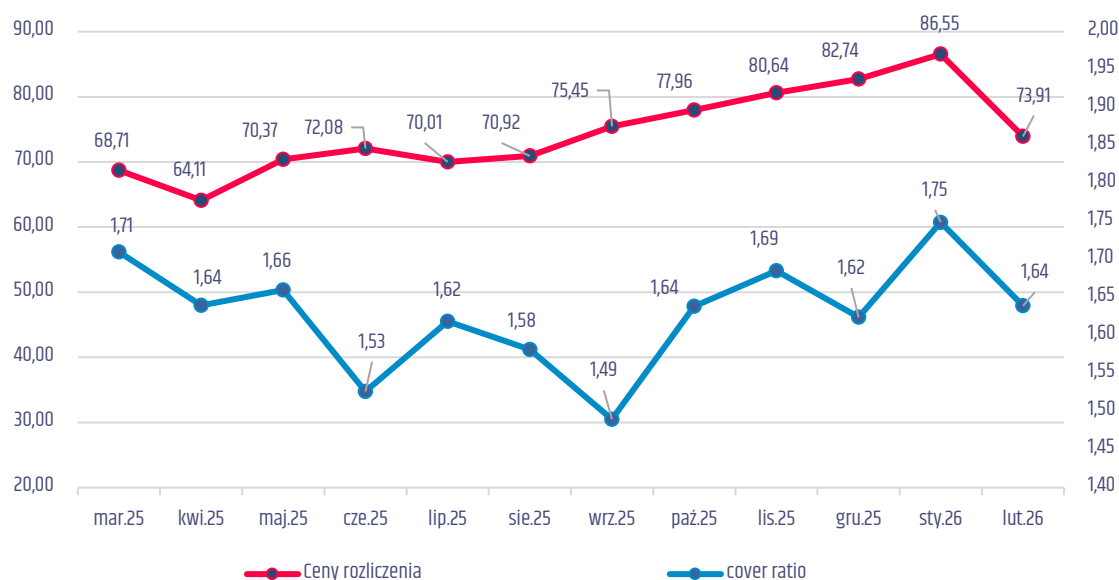
Tabela 4. Statystyka aukcji polskich uprawnień EUA w lutym 2026 r.

Aukcja PL	Cena rozliczenia w EUR/EUA	Liczba oferowanych EUA	Przychód w EUR	Zapotrzebowanie na EUA	Cover ratio*	Liczba uczestników
4 lutego	80,80	1 524 500	123 179 600	3 096 000	2,03	24
18 lutego	69,22	1 524 500	105 525 890	2 817 500	1,85	25
Suma/Średnia	75,01	3 049 000	228 705 490	5 913 500	1,94	25

* całkowite zapotrzebowanie na uprawnienia, zgłoszone przez uczestników aukcji podzielone przez liczbę oferowanych uprawnień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EEX

Wykres 3. Średniomiesięczne ważne ceny rozliczenia aukcji na EUA (lewa oś) oraz współczynniki popytu do podaży – tzw. *cover ratio* (prawa oś) w okresie ostatniego roku.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych z giełdy EEX oraz ICE

¹⁴ Obliczono średni ważony współczynnik popytu do podaży, czyli stosunek wolumenu zleceń do wolumenu oferowanego na aukcji.

Anatomia rynkowego „spadku” na uprawnieniach EUA

Czy to tylko korekta spadkowa czy już trwała zmiana trendu?

Ceny kontraktów futures na uprawnienia EUA rosły nieprzerwanie od połowy 2025 r., osiągając w połowie stycznia 2026 r. poziom ok. 94 EUR, najwyższy od około 2,5 roku. Od tego momentu rynek wszedł jednak w wyraźną korektę spadkową, w wyniku której ceny obniżyły się o ok. 25% względem styczniowego maksimum. Skala i tempo tej korekty są porównywalne z przeceną obserwowaną w pierwszym kwartale 2024 r., kiedy notowania spadły o ok. 28%. Obecnie ceny uprawnień konsolidują się w rejonie dolnego ograniczenia długoterminowego kanału wzrostowego, tj. w przedziale 70–74 EUR/t, który stanowi istotny poziom wsparcia technicznego. Trwałe przełamanie tego poziomu od góry mogłoby sygnalizować pogłębienie spadków i zwiększyć prawdopodobieństwo przejścia rynku w bardziej trwały trend spadkowy. Analiza wskaźników technicznych (RSI i MACD) wskazuje, że ceny uprawnień są dalekie od wyjścia ze strefy wyprzedania. Podsumowując, dopóki ceny uprawnień pozostają w obrębie kanału wzrostowego przedstawionego na rys. 1, nie

można jeszcze mówić o trwałej zmianie trendu na rynku uprawnień EUA.

Reforma EU ETS ważniejsza niż przyszły niedobór uprawnień

Aby zrozumieć przyczyny ostatnich spadków, należy najpierw wyjaśnić, co doprowadziło do wcześniejszego silnego wzrostu cen. Częściowej odpowiedzi dostarczają [dane COT \(ang. Commitment of Traders\)](#), które pokazują, że instytucje finansowe w ciągu trzech ostatnich kwartałów 2025 r. zbudowały rekordowe pozycje długie na rynku kontraktów futures. W pierwszej połowie stycznia 2026 r. ich wielkość przekraczała 150 mln uprawnień. Narracja inwestycyjna była w tym przypadku stosunkowo prosta i opierała się na oczekiwaniu strukturalnego niedoboru uprawnień w systemie EU ETS w najbliższych latach. Rok 2026 i 2027 zapowiada się bowiem jako szczególnie wymagający dla rynkowego bilansu uprawnień¹⁵. Po stronie podaży przewiduje się istotne ograniczenie wolumenów aukcyjnych, nawet o ok. 30% w 2026 r. względem wcześniejszych lat. Wynika to z kilku nakładających się czynników, w tym systematycznego spadku

Rys. 1. Notowania cen uprawnień na rynku futures – porównanie zakresu ostatnich spadków cen (do 11 marca 2026 r.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [barchart.com](#)

¹⁵ Veyt w otwartym [artykule dla Carbon Pulse](#) szacuje, że deficyt uprawnień w 2026 i 2027 r. wyniesie odpowiednio 174 mln i 187 mln uprawnień. Na podobne szacunki dla 2026 r. (od 150 mln do 185 mln uprawnień) wskazuje KOBIZE w artykule pt.

„Analiza rynku uprawnień do emisji CO2 w systemie EU ETS: perspektywy i prognozy na 2026 r.” w ramach szóstej edycji publikacji „G02'50. Klimat. Społeczeństwo. Gospodarka.”

limitu (capu) emisji, jednorazowego rebasingu, silnej absorpcji uprawnień przez rezerwę MSR, pełnego objęcia lotnictwa obowiązkami zakupu uprawnień czy pełnego włączenia sektora morskiego do systemu EU ETS. Dodatkowo podaż uprawnień na aukcji może zostać jeszcze bardziej ograniczona w wyniku korekty wolumenów przeznaczonych na fundusz RRF, których pierwotne kalkulacje KE opierały się na znacznie niższej cenie uprawnień (ok. 56 EUR). Zestawienie tych czynników z prognozowanymi emisjami wskazuje na strukturalny deficyt uprawnień w 2026 r. Może on dodatkowo zostać pogłębiony przez hedging¹⁶ przemysłu, rosnące zaangażowanie sektora morskiego, obowiązki wynikające z mechanizmu CBAM oraz aktywność funduszy inwestycyjnych¹⁷.

Już w 2025 r. zwracano uwagę, że coraz większego znaczenia mogą nabierać czynniki polityczne i regulacyjne, które mogą działać stabilizująco lub hamująco na ceny uprawnień. Planowana rewizja dyrektywy EU ETS oraz przegląd rezerwy MSR może bowiem istotnie zmienić sposób funkcjonowania systemu. W szczególności rewizja rezerwy MSR, zwłaszcza zasad unieważniania uprawnień oraz szybkości reakcji rezerwy, była wskazywana jako potencjalny „game changer”, który mógłby przesunąć akcent z dalszego zaostrzania systemu w stronę większej elastyczności i stabilizacji rynku w warunkach strukturalnie malejącej podaży. Dodatkowym sygnałem dla rynku było również to, że zmiany w architekturze systemu pod presją państw czł. są możliwe. Pokazały to w szczególności decyzje dotyczące nowego systemu ETS₂, w ramach których uzgodniono opóźnienie jego pełnego uruchomienia o rok oraz wprowadzenie bardziej elastycznych mechanizmów stabilizujących ceny uprawnień. Dla uczestników rynku był to wyraźny sygnał, że w przypadku silnej presji politycznej KE jest gotowa modyfikować parametry systemu w celu ograniczenia nadmiernych kosztów transformacji. Jak pokazały wydarzenia z początku 2026 r., właśnie ten czynnik, tj. rosnące oczekiwania dotyczące możliwej rewizji parametrów systemu, okazał się dla rynku kluczowy. Nikt chyba jednak nie spodziewał się, że zmaterializuje się to tak szybko.

¹⁶ Hedging to strategia zarządzania ryzykiem finansowym, mająca na celu ograniczenie potencjalnych strat poprzez zabezpieczenie inwestycji przed niekorzystnymi zmianami cen.

Zmiana dotychczasowego „paradygmatu wzrostowego”

O możliwym przeglądzie architektury EU ETS mówiło się od dłuższego czasu, jednak dopiero publiczne wypowiedzi czołowych europejskich polityków oraz rosnąca presja ze strony przemysłu zostały bardzo wyraźnie dostrzeżone przez rynek. Symbolicznym momentem stał się szczyt przemysłowy w Antwerpii, podczas którego przedstawiciele europejskiego przemysłu wezwali UE do obniżenia kosztów emisji CO₂.

Przewodnicząca KE, Ursula von der Leyen, broniła systemu EU ETS, jednak jego krytycy zyskali niespodziewanego sojusznika w osobie Friedricha Merza. Kanclerza Niemiec zasugerował bowiem, że EU ETS powinien zostać zrewidowany, a nawet postulował konieczność jego odroczenia. Choć później częściowo wycofał się z tej wypowiedzi, określając EU ETS jako właściwe narzędzie wymagające jednak ciągłego dostosowywania, sama zapowiedź debaty była dla rynku sygnałem zmiany politycznego nastawienia.

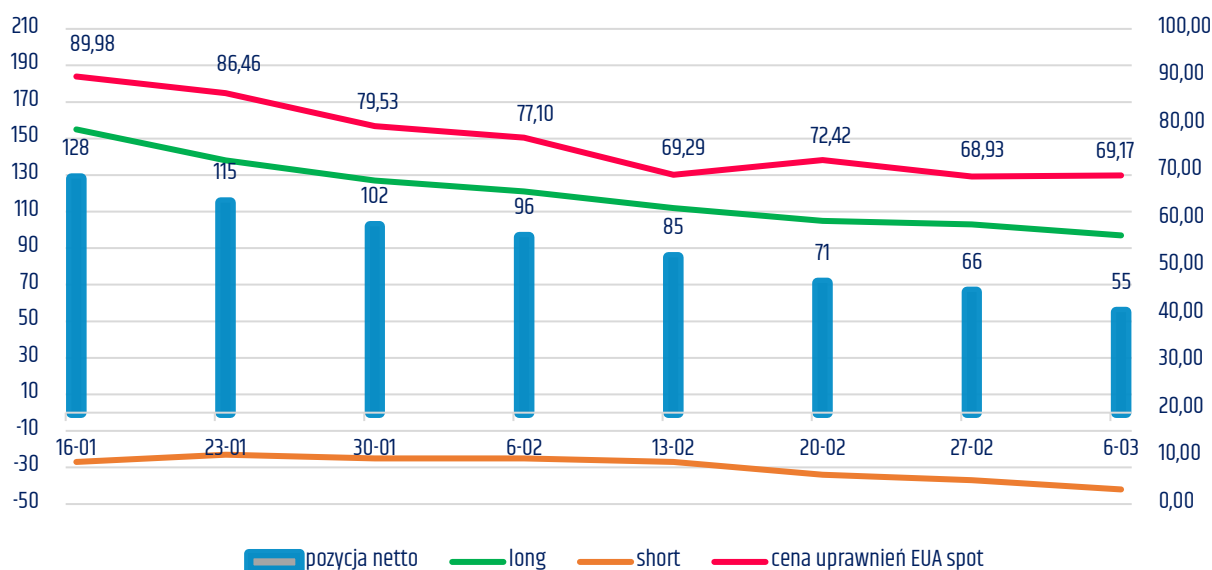
Po komentarzach kanclerza Niemiec debata na temat przyszłości systemu EU ETS szybko nabrała tempa, a głosy krytyczne zaczęły płynąć z kolejnych państw członkowskich. Premier Włoch Giorgia Meloni stwierdziła, że przegląd funkcjonowania systemu EU ETS jest konieczny, wskazując jednocześnie na potrzebę ograniczenia spekulacyjnego charakteru rynku uprawnień do emisji. Jej zdaniem nadmierna aktywność kapitału finansowego może prowadzić do oderwania cen od realnych kosztów transformacji energetycznej.

Jeszcze dalej w swoich postulatach poszedł premier Czech Andrej Babiš, który wezwał do wprowadzenia stałej ceny uprawnień w podstawowym systemie EU ETS na poziomie ok. 30 EUR. Jednocześnie zasugerował zawieszenie wdrażania nowego systemu dla budynków i transportu, czyli ETS₂, argumentując, że obecny poziom kosztów transformacji staje się coraz trudniejszy do zaakceptowania społecznie i gospodarczo.

Krytyczne stanowisko wobec wysokich cen uprawnień zaprezentował również prezydent Francji Emmanuel Macron.

¹⁷ Artykuł Sebastiana Lizak pt. *Analiza rynku uprawnień do emisji CO₂ w systemie EU ETS: perspektywy i prognozy na 2026 r.* w ramach szóstej edycji publikacji „GO2’50. Klimat. Społeczeństwo. Gospodarka.”

Wykres 4. Wielkość pozycji (w mln uprawnień) zajmowanych przez Instytucje finansowe na rynku futures wraz z odpowiadającymi im cenami uprawnień na rynku spot

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE/EEEX oraz COT

Podkreślił on, że choć EU ETS pozostaje kluczowym rynkowym instrumentem wspierającym dekarbonizację gospodarki, to w obecnej formie może nadmiernie obciążać niektóre sektory europejskiej gospodarki. Macron wskazał przy tym na rosnącą rolę spekulacji na rynku i zasugerował, że ceny uprawnień do emisji powinny znajdować się raczej w przedziale 30-40 EUR. Jednym z rozważanych rozwiązań miałyby być wprowadzenie korytarza cenowego.

Jednocześnie KE zapowiedziała, że w marcu przedstawi propozycje zmniejszenia obciążenia przemysłu wynikającego z funkcjonowania systemu EU ETS. Przewodnicząca Komisji Europejskiej zwróciła uwagę, że państwa członkowskie przeznaczają na wsparcie dekarbonizacji przemysłu mniej niż 5% dochodów z EU ETS, co jej zdaniem powinno ulec zmianie. Komisja analizuje obecnie różne instrumenty wsparcia przemysłu, które mogłyby ograniczyć ryzyko ucieczki emisji (ang. *carbon leakage*). Wśród rozważanych opcji pojawiają się m.in. obniżenie liniowego współczynnika redukcji emisji po 2030 r., utrzymanie lub zwiększenie bezpłatnych przydziałów uprawnień dla przemysłu oraz zmiany w funkcjonowaniu rezerwy MSR.

Debate o reformie architektury systemu

W podobnym duchu co europejscy politycy wypowiadał się wcześniej Jos Delbeke, jeden z architektów systemu EU ETS i były wysokiej rangi urzędnik KE. Jego zdaniem rynek uprawnień powinien być elementem dobrze zaprojektowanej polityki przemysłowej, która pozwoli uniknąć nadmiernych wzrostów cen uprawnień do emisji. W swoim [policy paper](#) Delbeke wskazuje, że wraz ze spadkiem capu płynność rynku będzie się stopniowo zmniejszać, co może zwiększać ryzyko gwałtownych wzrostów cen uprawnień w przyszłości.

W odpowiedzi proponuje on zarządzanie podażą uprawnień w taki sposób, aby utrzymać ceny na umiarkowanym poziomie. Jednym z możliwych rozwiązań byłoby wprowadzenie korytarza cenowego oraz stworzenie specjalnego narzędzia automatycznie dostosowującego podaż uprawnień do warunków rynkowych i korygującego tempo corocznych redukcji emisji. Wśród jego propozycji pojawia się również możliwość wykorzystania ok. 370 mln bezpłatnych uprawnień zgromadzonych w specjalnej rezerwie (3% bufor) i przeznaczenia ich na wsparcie inwestycji niskoemisyjnych w europejskim przemyśle. Jak policzyli analitycy

Tabela 5. Chronologia wydarzeń rynkowych i ich wpływ na ceny uprawnień EUA

Data	Wydarzenie	Szczegóły	Reakcja rynku
15 stycznia	Najwyższe poziomy cen uprawnień od połowy 2023 r.	Ceny uprawnień EUA na rynku osiągają rekordowe poziomy: na rynku spot - 90,17 EUR, a na rynku futures - 93,80 EUR.	Rynek jest silnie wykupiony przez fundusze inwestycyjne (wg danych COT ich pozycje netto na uprawnienia wyniosły rekordowe 126 mln).
16-30 stycznia	Napięcia handlowe na linii USA-Europa oraz obawy o wojnę na Bliskim Wschodzie	- Pretekstem do realizacji zysków były napięcia handlowe na linii USA-Europa, po tym jak prezydent Donald Trump zagroził nałożeniem dodatkowych ceł na osiem europejskich państw za ich postawę oraz obawy o eskalację konfliktu na Bliskim Wschodzie. - Pojawiają się pierwsze sygnały, że UE może złagodzić swoje podejście do EU ETS w ramach przeglądu systemu w połowie 2026 r.	Początek realizacji zysków przez fundusze inwestycyjne (pozycje netto na futures spadają do ok. 100 mln) i stopniowy spadek cen uprawnień poniżej poziomu 80 EUR (na spot)
5 lutego	Zapowiedź zmian KE w EU ETS w kierunku wsparcia przemysłu oraz policy paper Josa Delbeke	- KE informuje, że analizuje różne sposoby wsparcia sektora przemysłu w EU ETS, aby zapobiec zjawisku carbon leakage. Rozważane jest m.in. obniżenie wskaźnika LRF po 2030 r. do ok. 3,4% czy utrzymanie lub zwiększenie bezpłatnych uprawnień EUA dla przemysłu. - Jos Delbeke rekomenduje stworzenie korytarza cenowego oraz wykorzystania 370 mln uprawnień z 3% rezerwy na bezpłatne uprawnienia (3% buffer).	Ceny uprawnień w jeden dzień spadają o ok. 5 EUR, do 76,5 EUR (na spot), a pozycje netto funduszy na futures spadają do ok. 96 mln uprawnień
10 lutego	Naciski przemysłu na KE	Organizacje przemysłowe domagają się zatrzymania wygaszania darmowych uprawnień EUA, które będą stopniowo wycofywane do 2034 r. wraz z wdrożeniem CBAM.	Spadek cen uprawnień z ok. 80 EUR do ok. 77 EUR
10-16 lutego	Seria wypowiedzi europejskich polityków na temat EU ETS	- Kancelarz Niemiec (Friedrich Merz) stwierdził, że UE powinna rozważyć rewizję lub nawet zawieszenie EU ETS, jeśli zagraża konkurencyjności przemysłu (później się z tych słów wycofał). - Premier Włoch Georgia Meloni powiedziała, że przegląd EU ETS i zaprzestanie spekulacji na rynku jest koniecznością. - Premier Czech (Andrej Babiš), który nawoływał do zastosowania stałej ceny ok. 30 EUR w ETS1 i zawieszenia ETS2. - Premier Francji Emanuel Macron skrytykował spekulacje na rynku i zaproponował utworzenie stałej ceny w ETS1 na poziomie 30-40 EUR.	Pogłębienie spadków cen uprawnień do ok. 68 EUR

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji prasowych

Veyt spieniężenie tak dużej liczby uprawnień na rynku mogłoby spowodować spadek cen uprawnień do ok. 22 EUR¹⁸.

Zmiana narracji politycznej bardzo szybko przełożyła się na zachowanie instytucji finansowych. W odpowiedzi na rosnące ryzyko zmian w architekturze systemu EU ETS fundusze inwestycyjne zaczęły gwałtownie redukować swoje zaangażowanie na rynku kontraktów futures. Według danych COT ich pozycje netto spadły w ciągu 2 miesięcy z ok. 130 mln

uprawnień do zaledwie ok. 55 mln. Redukcja pozycji przez fundusze inwestycyjne prawdopodobnie wzmocniła skalę korekty cenowej i przyczyniła się do gwałtownego spadku notowań uprawnień.

Podsumowanie

Ostatnie spadki cen uprawnień do emisji w systemie EU ETS nie wynikają z nagłej zmiany fundamentów rynku, lecz przede wszystkim ze zmiany percepcji ryzyka regulacyjnego. Jeszcze

¹⁸ <https://veyt.com/policy/nervousness-causes-sell-off-volatility-ahead/>

w 2025 r. dominowała narracja o nadchodzącym strukturalnym niedoborze uprawnień, który miał prowadzić do dalszych wzrostów cen w kolejnych latach. Początek 2026 r. przyniósł jednak wyraźną zmianę akcentów – coraz większe znaczenie zaczęły odgrywać czynniki polityczne i regulacyjne.

Zapowiedzi przeglądu systemu EU ETS, presja ze strony przemysłu oraz wypowiedzi liderów politycznych podważające dotychczasowy „paradygmat wzrostowy” doprowadziły do szybkiej zmiany oczekiwań inwestorów. W efekcie fundusze inwestycyjne zaczęły redukować swoje pozycje, co przyczyniło się do gwałtownej korekty cen uprawnień.

Z technicznego punktu widzenia trend wzrostowy nie został jeszcze jednoznacznie przełamany, ponieważ ceny uprawnień nadal znajdują się w obrębie średnio-terminowego kanału wzrostowego. Ostateczny kierunek cenowy będzie jednak zależał od rozwoju debaty o reformie systemu EU ETS. Jeżeli zapowiadane zmiany będą prowadzić do zwiększenia elastyczności podaży uprawnień lub wprowadzenia mechanizmów stabilizacji cen, może to w istotny sposób wpłynąć na kształtowanie się cen uprawnień do emisji w kolejnych latach.

I Propozycje potencjalnych zmian w EU ETS w ramach przeglądu

Wraz z nasilającą się debatą na temat konkurencyjności europejskiego przemysłu oraz rosnącymi kosztami transformacji energetycznej coraz częściej pojawiają się postulaty przeglądu funkcjonowania EU ETS. Choć system ten pozostaje jednym z kluczowych narzędzi polityki klimatycznej UE, rosnąca zmienność cen uprawnień do emisji oraz obawy o wpływ systemu na gospodarkę, skłaniają część państw członkowskich i środowisk eksperckich do dyskusji o jego dalszej ewolucji.

W ostatnich miesiącach w debacie publicznej i eksperckiej pojawił się szereg propozycji potencjalnych zmian, które mogłyby zostać rozważone w ramach przyszłego przeglądu systemu. Dotyczą one zarówno parametrów ograniczających podaż uprawnień, takich jak liniowy współczynnik redukcji emisji (LRF) czy funkcjonowanie rezerwy MSR, jak i mechanizmów mających ograniczać koszty dla przemysłu lub stabilizować poziom cen. Poniżej przedstawiono najczęściej dyskutowane kierunki możliwych reform systemu EU ETS.

- **Zmiana liniowego współczynnika redukcji emisji w EU ETS (tzw. LRF).** LRF określa tempo, w jakim zmniejsza się całkowity limit emisji w systemie EU ETS w kolejnych latach. Obecnie, w latach 2024-2027 LRF ma wynosić 4,3%, po czym ma się zwiększyć do 4,4% w latach 2028-2030. Przedłużenie tego współczynnika po 2030 r. (4,4%) doprowadzi do zjawiska określanego jako „end game”, czyli braku alokacji nowych

uprawnień na rynek w okolicach 2040 r. (handel w ramach EU ETS odbywałby się tylko w obrocie wtórnym). Dlatego też proponuje się, aby obniżyć LRF do ok. 3,4% po 2030 r. Takie rozwiązanie zapewniłoby podaż uprawnień również po 2040 r.

- **Zmiana zasad funkcjonowania rezerwy MSR.** Głównym zadaniem tego mechanizmu jest systematyczne ograniczanie nadwyżki uprawnień na rynku w EU ETS (tzw. *Total Number of Allowances in Circulation*, w skrócie TNAC). W debacie politycznej pojawiają się propozycje zmiany progów MSR (np. ich obniżenia, a później corocznego zmniejszania analogicznie do zmiany współczynnika LRF), ograniczenie tzw. paury MSR, czyli momentu kiedy TNAC znajduje się pomiędzy progami 833-400 mln i rezerwa nie jest aktywna (np. poprzez wprowadzenie dodatkowego progu przy którym następowałoby stopniowe uwalnianie uprawnień na rynek aż do momentu dojścia do 100 mln przy dolnym progu MSR), czy też ograniczenie mechanizmu unieważniania uprawnień w MSR (np. podniesienie progu unieważniania uprawnień ponad 400 mln uprawnień lub całkowita rezygnacja z tego mechanizmu). Celem reformy MSR ma być generalnie zapewnienie stabilności systemu poprzez możliwość interwencji rynkowej i stopionego uwalniania uprawnień z rezerwy. Ponieważ prawdopodobnie

Tabela 6. Zestawienie potencjalnych propozycji reform systemu EU ETS

Propozycja reformy	Opis zmiany
Zmiana LRF	Obniżenie wskaźnika LRF po 2030 r. z 4,4% do ok. 3,4%, aby uniknąć tzw. „end game” i zapewnić podaż uprawnień także po 2040 r.
Zmiana mechanizmu rezerwy MSR	Modyfikacja progów nadwyżki uprawnień (TNAC), ograniczenie „pauzy MSR” (833–400 mln) oraz zmiana zasad unieważniania uprawnień, aby umożliwić większą elastyczność podaży uprawnień EUA.
Utrzymanie benchmarków emisji z lat 2021–2025	Rezygnacja z zaostrzenia benchmarków na lata 2026–2030, co oznaczałoby większe bezpłatne przydziały uprawnień dla instalacji przemysłowych.
Ograniczenie wygaszania bezpłatnych uprawnień dla sektorów CBAM	Spowolnienie lub zatrzymanie wygaszania darmowych uprawnień EUA dla sektorów objętych CBAM (2026–2034).
Wprowadzenie korytarza cenowego lub capu ceny EUA	Ustalenie maksymalnej ceny uprawnień lub korytarza cenowego (np. 30–40 EUR), aby ograniczyć koszty dla gospodarki.
Włączenie jednostek pochłaniania CO ₂ (carbon removals)	Możliwość wykorzystania certyfikowanych jednostek pochłaniania (np. DACCS, projekty naturalne) w EU ETS, po 2031 r.
Dopuszczenie międzynarodowych offsetów	Włączenie wykorzystania jednostek z projektów redukcji emisji realizowanych poza UE (tzw. offsety).
Utworzenie Europejskiego Centralnego Banku Węglowego (ECCB)	Powołanie niezależnej instytucji zarządzającej podażą uprawnień na rynku EUA i w celu ewentualnej stabilizacji cen.
Wykorzystanie 3% bufora bezpłatnych uprawnień	Uruchomienie rezerwy 3% bezpłatnych uprawnień (ang. 3% EUA buffer) w celu wsparcia sektorów najbardziej narażonych na koszty transformacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji prasowych

- po 2030 r. system będzie się mierzył z niedoborem uprawnień.
- **Utrzymanie benchmarków emisji z lat 2021–2025 zamiast wprowadzenia bardziej restrykcyjnych wartości na lata 2026–2030.** Benchmarki określają poziom emisji w relacji do wielkości produkcji i na tej podstawie wyliczane są bezpłatne przydziały uprawnień dla instalacji przemysłowych. W obecnych planach benchmarki na lata 2026–2030 mają zostać zaostrzone, co zmniejszyłoby liczbę darmowych uprawnień EUA, które trafiłyby do sektorów przemysłowych w EU ETS. Jedną z propozycji zakłada nawet pozostawienie benchmarków na obecnych poziomach z lat 2021–2025.
 - **Wydłużenie bezpłatnych przydziałów uprawnień dla sektorów objętych CBAM.** Obecnie bezpłatne przydziały uprawnień EUA dla sektorów takich jak stal, cement czy nawozy mają być stopniowo wycofywane w latach 2026–2034 (według tzw. wskaźnika CBAM). Jedną z rozważanych opcji polega na spowolnieniu tego procesu lub utrzymaniu części darmowych przydziałów przez dłuższy okres lub nawet całkowitą rezygnację z wycofywania uprawnień. Taka zmiana miałaby na celu zmniejszenie presji kosztowej na przemysł w UE w okresie transformacji energetycznej.
 - **Wprowadzenie korytarza cenowego lub limitu ceny EUA.** Obecny system EU ETS jest w pełni rynkowy i nie posiada górnego ograniczenia (progu) ceny uprawnień. W debacie politycznej pojawiły się jednak propozycje wprowadzenia korytarza cenowego lub maksymalnej ceny za uprawnienia EUA, która ograniczałaby wzrost kosztów dla gospodarki. Niektóre państwa członkowskie, m.in. Czechy i Francja, sugerowały, że cena uprawnień powinna być bliższa poziomowi ok. 30–40 EUR niż obecna na poziomie ok. 70 EUR.
 - **Włączenie jednostek offsetowych do EU ETS** (ang. *carbon removals*). Jedną z rozważanych zmian EU ETS jest możliwość włączenia do systemu wysokiej jakości certyfikowanych jednostek pochłaniania, np. z technologii wychwytywania i trwałego składowania CO₂ z atmosfery (DACCS) lub z projektów naturalnych zwiększających pochłanianie CO₂. Propozycja ta jest już analizowana na poziomie UE i potencjalnie mogłaby zostać wdrożona po 2031 r.,

rozszerzając zakres instrumentów redukcji emisji dostępnych w systemie.

- **Dopuszczenie do EU ETS międzynarodowych jednostek pochłaniania (ang. international offsets).** W pierwszych latach funkcjonowania systemu operatorzy instalacji EU ETS w ograniczonym zakresie mogli korzystać z jednostek wygenerowanych z międzynarodowych mechanizmów offsetowych (np. projektów CDM). Po stwierdzeniu jednak, że przyczyniają się one do nadpodaży uprawnień w systemie zostały one całkowicie wyłączone z EU ETS. W związku ze zmianą przyszłych uwarunkowań w debacie politycznej znów pojawiły się propozycje ponownego dopuszczenia międzynarodowych offsetów, co umożliwiłoby operatorom kompensowanie części emisji tańszymi jednostkami z projektów realizowanych poza UE (w szczególności w sektorach, w których redukcja emisji jest szczególnie trudna lub kosztowna).

- **Utworzenie Europejskiego Centralnego Banku Węglowego (ECCB).** Polska zaproponowała utworzenie niezależnej instytucji określanej jako European Central Carbon Bank, która miałaby pełnić funkcję podobną do banku centralnego dla rynku uprawnień EUA. Jej zadaniem byłoby monitorowanie rynku i ewentualne interwencje w celu stabilizacji cen, przy jednoczesnym zachowaniu integralności środowiskowej systemu i akceptacji społecznej. Taka instytucja mogłaby zarządzać m.in. podażą uprawnień lub mechanizmami stabilizacyjnymi na rynku.
- **Wykorzystanie 3% buforu bezpłatnych uprawnień** – uruchomienie rezerwy 3% bezpłatnych uprawnień (ang. 3% EUA buffer) w celu wsparcia sektorów najbardziej narażonych na koszty transformacji. Propozycja przedstawiona m.in. przez Josa Delbeke, jak i KOBIZE.

Postulaty w zakresie reformy systemu EU ETS proponowane przez BusinessEurope

BusinessEurope to największa organizacja w Europie reprezentująca interesy przedsiębiorców. Stanowisko zostało podpisane przez 42 stowarzyszeń z całej Europy, również spoza UE, w tym Konfederację Lewiatan z Polski.

Lepsza ochrona konkurencyjności przy zachowaniu ambicji klimatycznych

Europejskie przedsiębiorstwa w pełni popierają cel osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. System EU ETS¹⁹ pozostaje kluczowym, neutralnym technologicznie narzędziem realizacji tego celu i odegrał istotną rolę w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Należy jednak zauważyć, że część dotychczasowych redukcji emisji w przemyśle wynikała ze spadku aktywności przemysłowej i zamykania zakładów. Rosnące koszty emisji CO₂ dodatkowo obciążają przedsiębiorstwa, które już

zmagają się z wysokimi cenami energii. Transformacja klimatyczna powinna wzmacniać konkurencyjność, a nie prowadzić do deindustrializacji.

Wprowadzenie elastyczności dla zapewnienia długoterminowej stabilności

System EU ETS powinien zostać dostosowany tak, aby umożliwić kontynuację transformacji po 2040 r. Wymaga to modyfikacji liniowego współczynnika redukcji LRF, aby uniknąć tzw. „end game” w 2040 r., czyli braku uprawnień na rynku pierwotnym. Jednocześnie analizy KE dotyczące celu klimatycznego na 2040 r. wskazują, że emisje przemysłowe nie spadną do zera do 2040 r. Ponadto, ścieżka redukcji emisji powinna uwzględniać sprawiedliwy i efektywny podział wysiłku między sektorami. Jeśli czysta energia elektryczna nie będzie dostępna, elektryfikacja

¹⁹ Warto przy tym odnotować, że włoska organizacja przemysłowa Confindustria postuluje o zawieszenie obowiązków wynikających z EU ETS oraz gruntowną reformę systemu.

transportu może przenosić emisje z sektorów objętych rozporządzeniem ESR i systemem ETS2 do EU ETS, zwiększając presję na sektory objęte EU ETS. Niepewność dotycząca architektury rynku i funkcjonowania EU ETS po 2040 r. już dziś zniechęca firmy do inwestycji w instalacje o długim cyklu życia. Dlatego należy rozpocząć debatę o funkcjonowaniu systemu po 2040 r., aby zapewnić stabilność regulacyjną.

Elastyczność w odniesieniu do emisji trudnych do ograniczenia może obejmować wykorzystanie uprawnień z rezerwy MSR, włączenie do systemu EU ETS pochłaniania CO₂ (z technologii rozwijanych na obszarze UE) oraz wysokiej jakości międzynarodowych offsetów. Niezbędne jest przy tym stworzenie solidnych zasad rachunkowości tych emisji, aby uniknąć podwójnego liczenia. Rezerwa MSR powinna zostać przekształcona w narzędzie zapewniające odpowiednią płynność rynku i zapobiegające gwałtownym wzrostom cen uprawnień. Należy zlikwidować zasadę unieważniania uprawnień (ang. *invalidation mechanism*), a poziomy progów MSR powinny być elastyczne i zależne od warunków rynkowych. Trzeba także odróżniać uprawnienia wynikające z rzeczywistych redukcji emisji dzięki inwestycjom i innowacjom od tych będących skutkiem spadku aktywności przemysłowej. W obszarze pochłaniania, szczególne znaczenie będą miały trwałe, technologiczne metody usuwania CO₂, które mogą wspierać rozwój technologii CCUS w Europie. Co cieszy, zrewidowane unijne prawo klimatyczne dopuszcza ograniczone wykorzystanie międzynarodowych jednostek offsetowych do realizacji celu klimatycznego na 2040 r. Jedną z opcji mogłoby być pośrednie włączenie jednostek do EU ETS poprzez europejski mechanizm zakupowy, co pomogłoby utrzymać płynność rynku i skuteczny sygnał cenowy przy malejącej liczbie uprawnień po 2030 r. Jednak, każda propozycja integracji powinna być poprzedzona szczegółową oceną skutków.

Przychody ze sprzedaży uprawnień w ramach EU ETS powinny wspierać dekarbonizację sektorów objętych systemem, a ich wykorzystanie przez państwa czł. powinno być bardziej przejrzyste. Fundusz Innowacyjny powinien w większym stopniu wspierać podmioty objęte EU ETS, być neutralny technologicznie i obejmować szerszy zakres działań. Dostęp do środków należy ułatwić poprzez ograniczenie biurokracji. Podobne zasady

powinny dotyczyć nowego Banku Dekarbonizacji Przemysłu (ang. *Industrial Decarbonisation Bank*), który powinien zapewniać realnie nowe finansowanie, a nie jedynie zmianę nazwy istniejących instrumentów.

Przyszłe programy wsparcia powinny uwzględniać długoterminowe horyzonty finansowania transformacji (co najmniej 15 lat), tym samym zapewniać możliwość częściowego pokrycia kosztów operacyjnych i inwestycyjnych do momentu osiągnięcia dojrzałości rynkowej przez daną technologię. Pewne wątpliwości budzi natomiast pomysł wykorzystania przychodów z EU ETS jako „zasobu własnego” UE zamiast przeznaczania ich na dekarbonizację przemysłu.

Silne mechanizmy zapobiegania ucieczce emisji

Redukcja liczby uprawnień w EU ETS będzie skuteczna tylko przy zapewnieniu odpowiednich warunków: skutecznej ochrony przed uciezką emisji, dostępu do przystępnej cenowo energii odnawialnej i niskoemisyjnej, technologii oraz finansowania publicznego i prywatnego.

Jeśli w ocenie przewidzianej w rozporządzeniu CBAM w 2027 r. mechanizm ten okaże się nieskuteczny, wycofywanie bezpłatnych uprawnień dla sektorów objętych CBAM powinno zostać odłożone. Bez odpowiedniej elastyczności producenci w UE mogą zostać pozbawieni dostępu do uprawnień, podczas gdy importerzy nadal będą mogli kupować certyfikaty CBAM i dostarczać towary na rynek UE, co prowadziłoby do zakłóceń konkurencji. Potrzebna jest także szersza lista sektorów zagrożonych uciezką emisji oraz bardziej realistyczna metodologia benchmarków, uwzględniająca ograniczenia technologiczne i ekonomiczne. Należy również zrezygnować z warunków uzależniających przydział bezpłatnych uprawnień od wdrażania środków efektywności energetycznej czy przygotowywania planów klimatycznych dla instalacji, gdyż zwiększają one złożoność regulacji bez znaczących korzyści dla redukcji emisji. Mechanizm rekompensaty kosztów pośrednich powinien zostać utrzymany po 2030 r., rozszerzony na kolejne sektory (także objęte CBAM) oraz stosowany w większej liczbie państw czł. UE.

W sektorach morskim i lotnictwa należy zadbać o zgodność z rozwiązaniami globalnymi. UE powinna aktywnie wspierać

najwyższe przyjęcia międzynarodowego systemu redukcji emisji w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej (ang. *International Maritime Organisation, IMO*). Jeśli zostanie on wprowadzony na poziomie ambicji porównywalnym z EU ETS i FuelEU Maritime, sektor żeglugi powinien zostać wyłączony z tych regulacji, aby uniknąć podwójnego opodatkowania emisji. Dla regionów najbardziej oddalonych i wysp zwolnienie z EU ETS powinno zostać przedłużone po 2030 r. Na Morzu Bałtyckim

rekompensata dla statków o wzmocnionej konstrukcji lodowej powinna zostać utrzymana po 2030 r., szczególnie w kontekście rosnących napięć geopolitycznych i znaczenia bezpieczeństwa transportu morskiego. W lotnictwie, EU ETS powinien nadal obejmować przede wszystkim loty wewnątrz UE i EOG, natomiast emisje z lotów międzykontynentalnych powinny być regulowane globalnie w ramach Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ang. *International Civil Aviation Organization, ICAO*).

| Wzmacnianie strategii adaptacji UE do zmian klimatu – rekomendacje ESABCC

Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmian Klimatu (ang. *European Scientific Advisory Board on Climate Change, ESABCC*) w połowie lutego br. opublikował raport poświęcony wzmacnianiu odporności UE na zmiany klimatu.²⁰ Zgodnie z przywołanymi w nim danymi, obecne wysiłki redukcyjne na świecie pozostają niewystarczające i nieadekwatne wobec coraz większego ryzyka i wyzwań niesionych zmianami klimatu. Średnia temperatura globalna wzrosła o ok. 1,4°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej, a obecny poziom globalnych redukcji emisji gazów cieplarnianych z dużym prawdopodobieństwem doprowadzi do przekroczenia celu 1,5°C, jaki określono w Porozumieniu paryskim. Jednocześnie, Europa ociepla się dwa razy szybciej niż średnia globalna, a rosnące temperatury powodują coraz częstsze i poważniejsze zagrożenia klimatyczne – w tym fale upałów, susze, pożary lasów, czy powodzie. Rachunek społeczny, jak i ekonomiczny skutków zmian klimatu urosł w ostatnich latach w Europie do poziomu, który bezpośrednio zagraża bezpieczeństwu i stabilności europejskiej gospodarki oraz jej konkurencyjności²¹. ESABCC podkreśla, że nawet najambitniejsze działania redukcyjne nie będą dla UE wystarczające w obliczu skutków i szkód jakie niosą ze sobą zarówno obecne, jak i prognozowane zmiany klimatu. Ponadto, bez odpowiednich działań adaptacyjnych skutki zmian klimatu

będą się kumulować, a to będzie bezpośrednio zagrażało gospodarce oraz społeczeństwu Europy i ostatecznie zdolności UE do realizacji jej priorytetów strategicznych. Dlatego też adaptacja powinna stać się, obok mitygacji, jednym z filarów dalszego rozwoju UE.

Ponieważ dotychczasowe działania adaptacyjne pozostają niewystarczające, ESABCC podkreśliła konieczność pilnego skoordynowania i wzmocnienia działań unijnych w zakresie adaptacji do zmian klimatu. W swoim najnowszym raporcie Rada przedstawiła rekomendacje wzmocnienia ram polityki adaptacyjnej UE do zmian klimatu:

- Wprowadzenie obowiązkowych i ujednoliconych ocen ryzyka klimatycznego w kluczowych politykach i decyzjach podejmowanych na poziomie UE, jak i w państwach czł. Działaniu temu powinno towarzyszyć wykorzystanie wspólnych scenariuszy klimatycznych oraz standardów metodologicznych.
- Przyjęcie w całej UE wspólnego punktu odniesienia w formułowaniu polityk związanych z adaptacją, przygotowującego UE na ryzyka klimatyczne zgodne

²⁰ "Strengthening Resilience to Climate Change. Recommendations for an effective EU adaptation policy framework", European Scientific Advisory Board on Climate Change, 17.02.2026, link: <https://climate-advisory-board.europa.eu/reports-and-publications/strengthening-resilience-to-climate-change-recommendations-for-an-effective-eu-adaptation-policy-framework/>;

²¹ ESABCC wskazuje w raporcie m.in. że średnie szkody w infrastrukturze i aktywach fizycznych w latach 2020–2024 sięgnęły w UE ok. 45 mld EUR rocznie, czyli 5-krotnie więcej niż w latach 80.

z prognozowanymi skutkami globalnego ocieplenia rzędu 2,8–3,3°C do 2100 r.

- Określenia wizji odpornej klimatycznie UE do 2050 r. oraz w dłuższej perspektywie, wspieranej przez strategie sektorowe i przekrojowe cele adaptacyjne. Wizja ta powinna opierać się na wiedzy naukowej, zobowiązaniach UE oraz udziale interesariuszy, w tym społeczeństwa.
- Włączenie odporności klimatycznej w założenia polityk, programów i inwestycji UE. Działaniu temu powinno towarzyszyć opracowanie i stałe aktualizowanie systemu monitorowania, oceny i uczenia się w zakresie adaptacji. Należy również stworzyć ramy oceny sprawiedliwości, które będą stosowane wobec odpowiednich polityk i działań UE. Miałyby to służyć m.in. uniknięciu obarczania kosztami adaptacji grup wrażliwych czy biedniejszych regionów.
- Mobilizacja publicznych i prywatnych inwestycji w adaptację oraz ustanowienie spójnego podejścia do zarządzania kosztami skutków zmian klimatu. Zdaniem ESABCC UE powinna włączyć zarządzanie ryzykiem klimatycznym do wewnętrznego zarządzania gospodarczego oraz planowania fiskalnego, a także wzmocnić wkład kolejnych wieloletnich ram finansowych UE w budowanie odporności klimatycznej. Ponadto UE powinna wspierać wysiłki zmierzające do ograniczenia narastającej luki w ochronie ubezpieczeniowej

przed ryzykami klimatycznymi oraz wzmocnić instrumenty reagowania kryzysowego i odbudowy, tak aby odzwierciedlały one częstsze i bardziej dotkliwe katastrofy związane ze zmianą klimatu.

Raport ESABCC to propozycja potraktowania kwestii klimatycznych, w tym konieczności adaptacji do nich, jako stałego czynnika strategicznego pozwalającego na wzmocnienie odporności UE, jej działań i polityk. Dotychczas zbyt fragmentaryczne działania UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu powinny przyjąć w najbliższym czasie charakter przekrojowy i usystematyzowany. Dzięki takiemu podejściu, niezależnie od skutków zmian klimatu, możliwe będzie zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania i reagowania instytucji publicznych i rynku wewnętrznego UE na nowe uwarunkowania klimatyczne i efektywną adaptację do nich. Niemniej, adaptacja ma swoje granice i nie może zastąpić działań mitygujących. Głębokie i trwałe redukcje emisji pozostają zatem kluczowe dla stabilizacji i docelowo obniżenia globalnych temperatur oraz zapobiegania najpoważniejszym i nieodwracalnym skutkom zmian klimatu. Oznacza to konieczność równoczesnego działania Europy na obu frontach: ograniczania emisji, w celu zmniejszenia przyszłych ryzyk, oraz wzmocniania adaptacji, by minimalizować skutki zmian klimatu.

I Kredyty przyrodnicze – czy nowy dobrowolny instrument finansowania ochrony bioróżnorodności ma szansę na globalną karierę?

Zmiany klimatyczne, degradacja, fragmentacja i utrata siedlisk przyrodniczych związana z nadmierną eksploatacją zasobów przyrodniczych, zanieczyszczenie środowiska, urbanizacja oraz rozwój intensywnego rolnictwa prowadzą do utraty różnorodności biologicznej i dalszego pogorszenia stanu środowiska. Kredyty przyrodnicze mogą stać się jednym z kluczowych instrumentów promujących działania ograniczające i zapobiegające utracie bioróżnorodności poprzez stworzenie finansowego mechanizmu wynagradzającego takie działania.

U źródła samej koncepcji kredytów, czy też rozliczeniowych jednostek przyrodniczych, leży decyzja konferencji stron (COP) Konwencji ONZ w sprawie bioróżnorodności podjęta w 2022 r. (CBD-COP15). W ramach tej decyzji, która przyjęła Globalne ramy na rzecz różnorodności biologicznej z Kunming-Montrealu (ang. *Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, KM GBF*), państwa o wysokich dochodach zobowiązują się do zwiększenia wydatków publicznych na rzecz wsparcia różnorodności biologicznej w krajach o niskich dochodach. KM GBF określa tego

rodzaju wsparcie na poziomie 30 mld USD rocznie w okresie 2026-2030. Jednocześnie KM GBF wyznacza tym państwom cel mobilizacji co najmniej 200 mld USD rocznie poprzez wykorzystanie również finansów prywatnych, promowanie finansowania hybrydowego, a także stymulowanie innowacyjnych rozwiązań takich, jak zielone obligacje, kredyty i offsety przyrodnicze. W 2025 r. KE przedstawiła mapę drogową dla wprowadzenia do obiegu w UE dobrowolnych jednostek kredytujących działania chroniące przyrodę (więcej ten temat w [Raportcie z rynku CO₂ - sierpień 2025 r.](#)). Równolegle, w ramach współpracy międzynarodowej także prowadzone są coraz intensywniejsze prace dążące do ustanowienia i upowszechnienia kredytów przyrodniczych.

Kredyty przyrodnicze a kredyty węglowe

Kredyty przyrodnicze pojawiły się w następstwie sukcesu, jaki odniosły mechanizmy rynkowe, zapoczątkowane wdrożeniem mechanizmu czystego rozwoju (ang. *Clean Development Mechanism, CDM*) i wspólnych wdrożeń (ang. *Joint Implementation, JI*), utworzone w ramach Protokołu z Kioto do Konwencji Klimatycznej ONZ (UNFCCC). Jednostki dobrowolnej redukcji emisji (ang. *voluntary carbon credits*) są obecne na rynku od wielu lat. Pierwsze dobrowolne rynki pojawiły się już w latach 90. XX w., a nawet pod koniec lat 80-tych. Opierały się one na bilateralnych projektach, początkowo jako offsety leśne w Ameryce Południowej. Za pierwszy dobrowolny projekt offsetowy uważany jest projekt zalesiania w Gwatemali, zainicjowany w 1988 roku przez Applied Energy Services przy doradczym wsparciu WRI (ang. World Resource Institute) w celu zrównoważenia emisji z produkcji energii z węgla przez instalację AES w USA. W kolejnych latach rynek dobrowolny rozwijał się dynamicznie dzięki podejmowanym przez korporacje dobrowolnym zobowiązaniom do offsetowania własnych emisji oraz podejmowanych w tym zakresie i ogłaszanych publicznie zobowiązań do redukcji emisji.

Zarówno kredyty przyrodnicze, jak i kredyty węglowe należą do kategorii mechanizmów rynkowych wspierających cele środowiskowe. Na tym właściwie kończy się ich podobieństwo. Różnią się one od siebie zarówno zakresem, jak i zastosowaniem

oraz metodykami określania ich wartości, a także sposobem przeliczania. Kredyty węglowe to jednostki generowane już od prawie 20 lat. Kredyty przyrodnicze to koncepcja wspierania bioróżnorodności za pomocą instrumentu rynkowego, która obecnie zyskuje na popularności. Standardy kredytowania działań chroniących lub przywracających różnorodność biologiczną dopiero powstają. Ich rozwój wymaga współpracy międzydyscyplinarnych zespołów badawczych z udziałem ekspertów biznesowych i doświadczonych organizacji non-profit. Konieczność monitorowania, raportowania i weryfikacji osiągniętych wyników będzie wymagała zbudowania potencjału niezależnych weryfikatorów. Konieczne będzie ustanowienie zasad długoterminowego podziału korzyści z realizacji projektów między podmiotami je wdrażającymi a lokalnymi społecznościami, z jednoczesnym zapewnieniem długoterminowych korzyści w ochronie bioróżnorodności.

Jednostki generowane przez działania redukujące emisje i kredyty przyrodnicze różnią się też wartością i sposobem ich przeliczania. Kredyty węglowe są równoważne zredukowanym emisjom CO₂ (w przeliczeniu jedna tona ekw. CO₂ jest równa jednej jednostce redukującej emisje gazów cieplarnianych). Jednostki przyrodnicze mierzą natomiast za pomocą wskaźników korzystne trendy w ekosystemach, na przykład odtworzenie siedlisk lub wzrost liczebności chronionych bądź zagrożonych gatunków roślin lub zwierząt. Co istotne, rozliczeniowe jednostki przyrodnicze reprezentują przyrosty korzyści dla konkretnych lokalizacji, w których realizowane są projekty. Niemniej, są one bardziej skomplikowane, bo zamiast standardowych wyników w postaci redukcji ton emisji w przeliczeniu na CO₂, mierzą one np. liczebność gatunków, stan zdrowia ekosystemów lub stopień przywrócenia siedlisk. Jednostki uzyskane w jednej lokalizacji mogą reprezentować inne korzyści dla ekosystemów niż jednostki pochodzące z innego państwa, innego regionu, a nawet innej części danego kraju. Dla przykładu, projekty odtworzenia lasów namorzynowych w dwóch państwach lub nawet w innych częściach tego samego kraju, mogą różnić się rodzajem i liczebnością odtworzonych gatunków, czy poziomem uzyskanej odporności (ang. *resilience*) na zmiany klimatu i związane z nimi zagrożenia.

Różnice między kredytami węglowymi i przyrodniczymi dotyczą również ich wykorzystania. Kredyty węglowe, po ich zatwierdzeniu przez certyfikujący podmiot, mogą być wykorzystywane w dowolnym miejscu na świecie i są kupowane przez przedsiębiorstwa, organizacje, a nawet osoby fizyczne, do kompensowania ich emisji (ang. *netto zero*). Tymczasem kredyty przyrodnicze są emitowane dla działań podejmowanych lokalnie w celu ich dofinansowania i służą finansowaniu ochrony przyrody i przywracaniu naturalnych siedlisk.

Mimo różnic, między tymi dwoma rodzajami kredytów występują również podobieństwa. Oba te instrumenty mają służyć zapewnieniu finansowania działań redukujących emisje lub wzmacniających bioróżnorodność ze środków prywatnych inwestorów. Ich celem jest też promowanie rozwiązań metodologicznych i technicznych, które mogą być stosowane w różnych państwach. Oba rodzaje kredytów podlegają również walidacji i weryfikacji. Istnieje także możliwość wykorzystywania ich wspólnie, a inwestorzy dążą do sprzedawania kredytów węglowych połączonych z jednostkami przyrodniczymi.

Kwestia dodatkowości

Kwestia dodatkowości (ang. *additionality*) jest istotna również w przypadku kredytów przyrodniczych. KE zaproponowała w swoim komunikacie na temat kredytów przyrodniczych poziom minimalny dla dodatkowości, ustalony, na przykład, na poziomie wzrostu bioróżnorodności netto o 10 lub 15%. Punktem wyjścia do określenia poziomu wzrostu bioróżnorodności netto jest scenariusz bazowy dla danego obszaru, uwzględniający potencjalną utratę bioróżnorodności (ang. *baseline scenario*). Na wartość poszczególnych kredytów przyrodniczych wpływają różnorodne czynniki, w tym m.in. status obszaru, na którym realizowany jest projekt. Uwagę zwraca także kwestia niepewności utrzymania zakładanych rezultatów w długim okresie (cyklu życia projektu) oraz wpływy środowiskowe projektu, np. zmiany użytkowania gruntów, zmiana poziomu emisji ze spalania paliw kopalnych bądź poziomu wykorzystania energii związana z realizacją i utrzymaniem projektu.

Kwestia trwałości

Kwestia trwałości osiągniętych rezultatów (ang. *permanence*) jest kluczowa dla utrzymania wartości i integralności kredytów przyrodniczych tak samo, jak w przypadku kredytów węglowych. Wyzwania, jakie się w tym kontekście pojawiają, przypominają te, z jakimi mierzą się podmioty realizujące projekty redukcji emisji w sektorze użytkowania gruntów, zmian w użytkowaniu gruntów i leśnictwa, czyli LULUCF (ang. *Land Use, Land Use Change and Forestry*). Inwestorzy oczekują zastąpienia kredytów w przypadku odwrócenia osiągniętych rezultatów (ang. *reversal*) oraz wdrożenia długoterminowych zabezpieczeń w postaci planów utrzymania/zarządzania wynikami projektów, zabezpieczeń finansowych i zabezpieczeń kontraktowych.

Procedury i podmioty realizujące projekty

Kredyty przyrodnicze powstające w wyniku realizacji projektów są generowane przez mechanizm projektowy, zbliżony do mechanizmu czystego rozwoju bądź projektów dobrowolnych realizowanych w ramach standardów rynków dobrowolnych, takich jak Verra lub Gold Standard.

Ze względu na brak całkowitej wymienialności jednostek (ang. *fungibility*) związany z ich lokalnymi charakterystykami lub typami projektów realizowanych w ramach poszczególnych metodyk lub typów projektów, jednostki pochodzące z różnych projektów mogą być wykorzystywane bezpośrednio przez korporacje w ramach dobrowolnych działań wspierających środowisko naturalne, społeczeństwo i ład korporacyjny (ang. *Environmental, Social, and Governance, ESG*). Innym rozwiązaniem jest agregowanie ich w pakiety dla nabywców korporacyjnych, które w ramach poszczególnych kategorii projektów mogą generować zbliżone, podobnie określane jakościowo i ilościowo rezultaty. Takie łączenie kredytów może być jednak utrudnione dla projektów w odmiennych lokalizacjach, bądź projektów realizujących inne cele środowiskowe w odniesieniu do innych typów siedlisk.

Upowszechnienie się kredytów przyrodniczych może być utrudnione również przez coraz częstsze powiązania kredytów węglowych z korzyściami dla bioróżnorodności (ang. *biodiversity co-benefits*). Dodatkowe standardy dla projektów redukcyjnych są promowane przez Verra, a także w ramach Art. 6.4

Porozumienia paryskiego (ang. *Paris Agreement Carbon Mechanism, PACM*). Verra promuje certyfikację projektów redukcji emisji w ramach standardów CCB (ang. *Climate, Community and Biodiversity*). Projekty uzyskujące certyfikaty CCB to projekty wysokiej jakości w naturalny sposób pochłaniające CO₂ i jednocześnie chroniące lub odtwarzające ekosystemy. PACM wykorzystuje narzędzie zrównoważonego rozwoju (ang. *Sustainable Development Tool*) zatwierdzone przez Ciało Nadzorujące PACM (ang. *Article 6.4 Supervisory Body*), które uwzględnia ponad 20 standardów dotyczących ochrony przyrody. Bioróżnorodność jest w tym kontekście kluczową korzyścią dla projektów redukcji emisji w ramach PACM. Projekty muszą udowodnić, że nie powodują uszczuplenia korzyści dostarczanych przez ekosystemy oraz unikają pośrednich i bezpośrednich, skumulowanych skutków dla siedlisk i zagrożonych gatunków. W związku z preferowaniem przez nabywców projektów reprezentujących ekologiczną integralność i korzyści dla bioróżnorodności, jednostki generowane przez takie projekty są poszukiwane i osiągają wyższe ceny. Dla nabywców istotne są cechy takie jak wysoki poziom integralności i przejrzystość.

W ramach społecznej odpowiedzialności biznesu domagają się oni również potwierdzenia uczciwego podziału przychodów i korzyści z realizacji projektów. Potwierdzenie osiągnięcia wyników w zakresie zwiększenia lub ochrony bioróżnorodności jest znacznie bardziej skomplikowane, niż potwierdzenie osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wartość kredytów przyrodniczych bądź ekologicznych atrybutów kredytów węglowych w ramach standardów CCB zależy od tego, jak skonstruowane są wskaźniki, które wykorzystywane są do pomiaru wyników podejmowanych działań. Istotne jest również to, czy umożliwiają one jasne i potwierdzone przez uznane metodyki i niezależnych weryfikatorów poświadczenie osiągniętych celów. Nabywcy obawiają się również czy wykorzystanie kredytów przyrodniczych nie zostanie uznane za ekologiczną manipulację (ang. *greenwashing*) przez opinię publiczną i klientów firmy. W miarę rozwoju metodyk realizacji projektów w dziedzinie ochrony różnorodności biologicznej i osvajania się z takimi projektami sektora prywatnego i opinii publicznej, zaufanie do rynków bioróżnorodności powinno wzrastać.

| Najważniejsze informacje z globalnych systemów ETS

▶ **3 lutego** – Organizacja CREA i GEM (Centre for Research on Energy and Clean Air i Global Energy Monitor) opublikowała dane dotyczące produkcji energii w Chinach za 2025 r. Chiny w 2025 r. uruchomiły 78 GW nowych mocy węglowych, co stanowi wyższy wynik niż całkowity przyrost mocy węglowych netto w Indiach w okresie 10 lat (2015–2024), pomimo że Indie posiadają drugi, co do wielkości na świecie park elektrowni węglowych. W Chinach uruchomiono 52 bloki węglowe o mocy 1 GW lub większej, co podkreśla utrzymujące się preferowanie dużych bloków węglowych zaprojektowanych z myślą o wysokim i stabilnym wykorzystaniu, a nie o elastycznej eksploatacji. W 2025 r. liczba wniosków dotyczących nowych i wznowionych projektów elektrowni węglowych osiągnęła rekordowy poziom 161 GW. Jednocześnie liczba wydanych pozwoleń na budowę elektrowni węglowych spadła do najniższego od czterech lat poziomu 45 GW, co może wskazywać o zaostrzeniu procesów zatwierdzania pozwoleń. Do końca 2025 r. w chińskiej puli projektów (już zatwierdzonych lub w trakcie budowy) pozostało łącznie 291 GW mocy elektrowni węglowych, co odpowiada około 23% dzisiejszych mocy węglowych w eksploatacji. W 2025 r. Chiny zwiększyły też do 74 GW poziom mocy magazynowania energii, w tym 66,4 GW w postaci magazynów akumulatorowych i 7,3 GW w postaci elektrowni szczytowo-pompowych. Tempo budowy elektrowni węglowych w 2025 r. pozostało wysokie – rozpoczęto budowę obiektów o łącznej mocy 83 GW. Przyspieszone wdrażanie energetyki wiatrowej i słonecznej pokryło 94% wzrostu netto zapotrzebowania na energię elektryczną w Chinach w 2025 r., bez konieczności uruchamiania dodatkowych mocy wytwórczych opartych

na węglu. W 2025 r. produkcja energii z węgla spadła o 1% Fw ujęciu rok do roku, co zbiegło się w czasie ze spadkiem zużycia węgla w sektorze energetycznym. Kolejny Plan Pięcioletni będzie miał decydujące znaczenie dla ponownego zdefiniowania roli energetyki węglowej w Chinach, jednak bez wyraźnego zmniejszenia wzrostu mocy netto elektrowni węglowych i zdecydowanego odejścia od węgla Chiny ryzykują utrwalenie strukturalnej bariery dla transformacji energetycznej i dekarbonizacji.

▶ **5 lutego** – Kanadyjski rząd ogłosił nową strategię motoryzacyjną, w ramach której wycofuje federalny standard dostępności pojazdów elektrycznych (*ang. Electric Vehicle Availability Standard, EVAS*), który nakładał obowiązek rosnącego procentu sprzedaży aut zeroemisyjnych aż do 100% do 2035 r. Na jego miejsce mają wejść nowe, bardziej rygorystyczne normy emisji gazów cieplarnianych, tak aby w 2035 r. 75% nowych sprzedawanych samochodów było elektrycznych, a do 2040 r. aż 90%. Równocześnie rząd przywrócił zachęty finansowe na zakup pojazdów elektrycznych i hybryd plug-in, oferując do 5 000 USD rabatu na samochody BEV i 2 500 USD na PHEV, pod warunkiem, że kosztują maksymalnie 50 000 USD i pochodzą z krajów z umowami o wolnym handlu. Program ma wspierać większą dostępność aut niskoemisyjnych i ma być powiązany z inwestycjami w infrastrukturę do ładowania (1,5 mld USD) oraz pomoc dla przemysłu motoryzacyjnego w Kanadzie.²²

▶ **6 lutego** – Rząd Ukrainy zatwierdził krajowe współczynniki emisji gazów cieplarnianych, które uwzględniają specyfikę ukraińskiego systemu energetycznego i mają służyć do dokładniejszego obliczania emisji CO₂ wynikających z zużycia energii elektrycznej i ciepła. Decyzja ma wspierać

²² <https://electricautonomy.ca/policy-regulations/2026-02-05/canada-repeals-ev-availability-standard-restores-5000-vehicle-incentives-with-new-automotive-policy/>

eksporterów w precyzyjnym określaniu śladu węglowego produktów oraz obniżyć koszty związane z Mechanizmem CBAM.²³

- **10 lutego** – Serbia planuje uruchomić platformę obrotu uprawnieniami do emisji na giełdzie w Belgradzie, aby pomóc firmom krajowym łagodzić koszty związane z Mechanizmem CBAM. Nowa giełdowa platforma ma działać podobnie do unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), umożliwiając zakup uprawnnień na pokrycie emisji CO₂ i zmniejszenie ryzyka dodatkowych opłat przy eksporcie do UE. Inicjatywa ma też przyciągnąć inwestorów z regionu i powiązać rynki kapitałowe Zachodnich Bałkanów. Co ważne, Serbia wprowadziła w tym roku krajowe podatki od emisji gazów cieplarnianych i importu produktów o wysokiej emisji, aby lepiej dostosować się do wymogów CBAM.²⁴
- **12 lutego** – Amerykańska Agencja Ochrony Środowiska (EPA) ogłosiła ostateczną decyzję o uchyleniu tzw. GHG Endangerment Finding z 2009 roku, czyli kluczowego stwierdzenia, że emisje gazów cieplarnianych z pojazdów stanowią zagrożenie dla zdrowia publicznego i dobrobytu społeczeństwa, co było podstawą do regulowania ich emisji na mocy Ustawy o Czystym Powietrzu (*Clean Air Act*). W rezultacie EPA uznała, że nie ma już podstaw prawnych do narzucania federalnych norm emisji gazów cieplarnianych dla nowych pojazdów i silników. Ostateczna reguła usuwa wszystkie obowiązki producentów dotyczące pomiaru, kontroli i raportowania emisji GHG dla samochodów osobowych i ciężarowych, cofając standardy obowiązujące od 2012. EPA twierdzi, że ta zmiana, określana jako największa deregulacja w historii USA, ma przynieść oszczędności rządu ponad 1,3 biliona USD dla Amerykanów,

i opiera się na interpretacji, że przepisy Clean Air Act nie dają EPA uprawnień do nakładania obostrzeń w zakresie emisji na pojazdy spalinowe.²⁵

- **12 lutego** – Premier Singapuru Lawrence Wong podkreślił, że w ramach budżetu na 2026 rok kraj będzie kontynuował działania na rzecz klimatu i ograniczania emisji gazów cieplarnianych, ale strategia cenowa wobec emisji będzie ostrożnie kalibrowana. Obecnie podatek od emisji dwutlenku węgla wynosi 45 dolarów singapurskich S\$ za tonę (ok. 35 USD) w latach 2026–2027, a docelowo do 2030 r. ma osiągnąć wstępny zakres 50–80 S\$ (ok. 40–63 USD) za tonę. Jednak jeśli światowe tempo działań klimatycznych osłabnie, Singapur może utrzymać go bliżej dolnej granicy tego przedziału, by uniknąć utraty konkurencyjności swojej gospodarki.²⁶
- **18 lutego** – Podczas spotkania ministerialnego Międzynarodowej Agencji Energii (IEA) w Paryżu podkreślono znaczenie transformacji energetycznej, jako kluczowego elementu zapewnienia zrównoważonej i niskoemisyjnej energii w obliczu rosnącego globalnego popytu. W wystąpieniach podkreślano, ważną rolę Agencji w dostarczaniu danych i analiz wspierających realizację tych celów. Ministrowie poparli rozszerzenie współpracy w ramach programu bezpieczeństwa surowców krytycznych oraz integrację *Clean Cooking Alliance*, co ma przyspieszyć dostęp do czystych technologii gotowania dla ponad 2 mld ludzi. Podkreślono również znaczenie innowacji energetycznych, zrównoważonych paliw oraz rozwoju odpornych systemów elektroenergetycznych, jako elementów wspierających długoterminową dekarbonizację sektora energii.²⁷

²³ https://ecopolitic.com.ua/en/news/data-for-calculating-co2-emissions-the-government-has-approved-coefficients-for-energy-consumers/?utm_source=chatgpt.com

²⁴ https://balkangreenenergynews.com/serbia-to-enable-carbon-credits-trading/?utm_source=chatgpt.com

²⁵ <https://www.epa.gov/regulations-emissions-vehicles-and-engines/final-rule-rescission-greenhouse-gas-endangerment>

²⁶ <https://www.straitstimes.com/singapore/budget-2026-weak-global-climate-action-may-keep-2030-carbon-tax-at-lower-end-of-50-to-80-range>

²⁷ <https://www.iea.org/news/iea-ministerial-meeting-underscores-agency-s-central-role-in-tackling-global-energy-challenges>

- ▶ **18 lutego** – Sąd z Dakoty Północnej zapowiedział, że wyda nakaz, który będzie zobowiązywał organizację Greenpeace do zapłaty 345 mln USD odszkodowania na rzecz Spółki Energy Transfer za działania tej organizacji przeciw budowie rurociągu Dakota Access. Spółka Energy Transfer rozpoczęła budowę rurociągu naftowego Dakota Access w 2016 r., a instalacja miała transportować ropę z pól wydobywczych w Dakocie Północnej do Illinois. Budowa była planowana w pobliżu rezerwatu Standing Rock Sinus i wywołała falę protestów. Ostateczny wyrok sędziego James Gion był zgodny z wcześniejszą decyzją wydaną w październiku 2025 r., w której zmniejszył on wysokość odszkodowania z poziomu 667 mln USD o połowę, a które w tej wysokości przyznała w marcu 2025 r. ława przysięgłych. Greenpeace zapowiedział odwołanie do Sądu Najwyższego Dakoty Północnej.²⁸

²⁸ <https://www.theguardian.com/us-news/2026/feb/27/north-dakota-greenpeace-access-pipeline-energy-transfer#:~:text=A%20North%20Dakota%20judge%20on,of%20the%20Dakota%20Access%20Pipeline;>

<https://www.greenpeace.org/international/press-release/81840/greenpeace-organisations-appeal-345-million-north-dakota-court-judgment-energy-transfers-intimidation-lawsuit/>

Pozostałe informacje

- Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) opublikował dane dotyczące projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*, CDM – mechanizm czystego rozwoju)²⁹, z których wynika, że na koniec lutego br. było 7826 projektów CDM, a łączna liczba wydanych jednostek CER, wygenerowanych w ramach tych projektów, wyniosła 2 384 mln. Natomiast całkowita liczba jednostek wydanych w związku z realizacją 356 działań programowych CDM (ang. *Programme of Activities*, PoA – działania programowe)³⁰ osiągnęła poziom 74,7 mln jednostek CER.
- W portalu wnp.pl ukazał się wywiad³¹ z Henrykiem Kalisiem, prezesem zarządu Izby Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu. Ekspert krytycznie ocenia sposób wdrażania unijnego mechanizmu podatku granicznego CBAM. Jego zdaniem nowe regulacje mogą znacząco obciążyć europejski przemysł energochłonny, zamiast realnie poprawić jego konkurencyjność wobec producentów spoza UE. W rozmowie zwraca uwagę m.in. na wygaszanie bezpłatnych uprawnień w EU ETS, co może prowadzić do wzrostu kosztów działalności firm w Europie. Kaliś podkreśla również, że bez reform rynku energii oraz skutecznych mechanizmów ochronnych europejskie przedsiębiorstwa mogą znaleźć się w trudnej sytuacji konkurencyjnej. W wywiadzie porównuje sposób wprowadzania nowych regulacji do „*bitwy pod Lenind*”, sugerując, że działania te przypominają ryzykowny eksperyment przeprowadzany kosztem przemysłu. W jego ocenie obecny kształt polityki klimatycznej UE wymaga korekt, aby nie doprowadzić do osłabienia europejskiej gospodarki.
- Killkadziesiąt organizacji branżowych i pozarządowych zajmujących się polityką klimatyczną oraz transformacją energetyczną skierowało [wspólny list](#) do przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, urzędników Dyrekcji Generalnej

ds. Działań w dziedzinie Klimatu Komisji Europejskiej (DG CLIMA) oraz reprezentantów państw czł. przy UE. W piśmie apelują o stworzenie unijnego mechanizmu pożyczkowego dla państw czł., finansowanego z przyszłych przychodów z systemu ETS2 (tzw. frontloading przychodów). Mechanizm zakładałby sprzedaż uprawnień na aukcjach już w 2027 r. (czyli jeszcze przed startem docelowego systemu w 2028 r.). Autorzy listu zauważają, że przed uruchomieniem ETS2 dostępne będą ograniczone środki na przygotowanie gospodarstw domowych i gospodarki do nowych regulacji. W 2026 r. planowana jest aukcja 50 mln uprawnień z ETS1, które mają zasilić Społeczny Fundusz Klimatyczny (SFK), co przy obecnych cenach uprawnień może przynieść ok. 4 mld EUR. Zdaniem sygnatariuszy jest to jednak zbyt mała kwota, aby sfinansować potrzebne inwestycje w czyste technologie i efektywność energetyczną jeszcze przed wejściem w życie nowego systemu. Dlatego proponują uruchomienie specjalnej unijnej linii pożyczkowej, która pozwoliłaby państwom czł. wcześniej finansować inwestycje w transformację energetyczną. Finansowanie mogłoby wspierać m.in. odnawialne systemy ogrzewania i chłodzenia, modernizację budynków czy rozwój transportu zeroemisyjnego, szczególnie dla gospodarstw dotkniętych ubóstwem energetycznym i transportowym. Według autorów listu takie rozwiązanie zwiększyłoby gotowość państw i społeczeństw do wprowadzenia ETS2 oraz wzmocniło społeczną akceptację dla transformacji klimatycznej.

- Opublikowano szósty już numer publikacji „[G02'50. Klimat. Społeczeństwo. Gospodarka](#)” przygotowanej przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami oraz Centrum Analiz Klimatyczno – Energetycznych. Polityka klimatyczna UE znajduje się obecnie w punkcie przełomowym, przy czym

²⁹ <http://cdm.unfccc.int>

³⁰ ang. *Programme of Activities (PoA)* – działania programowe obejmują realizację wielu pojedynczych projektów, które łączy wspólna procedura zatwierdzania, a dodawanie kolejnych projektów odbywa się bez konieczności ich nowego

zatwierdzania, co prowadzi do obniżenia kosztów (więcej nt. CDM PoA:

<http://cdm.unfccc.int/ProgrammeOfActivities/index.html>)

³¹ <https://www.wnp.pl/energia/ten-podatek-jest-jak-bitwa-pod-lenino-europejski-przemysl-moze-tego-nie-przezyc1026291.html>

dotyczy to przede wszystkim sposobu jej realizacji, podczas gdy główne kierunki i cele pozostają w mocy. Z drugiej strony, coraz wyraźniej ujawniają się napięcia społeczne, gospodarcze i polityczne związane z kosztami transformacji, tempem zmian oraz ich wpływem na konkurencyjność przemysłu oraz poziom życia obywateli. Unia Europejska, realizując ambitne cele Porozumienia Paryskiego, konsekwentnie rozbudowuje i modyfikuje zestaw instrumentów służących ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. W efekcie powstaje złożony ekosystem regulacji, mechanizmów rynkowych i narzędzi finansowych, których znaczenie będzie rosło w kolejnych dekadach. Reforma systemu EU ETS, uruchomienie mechanizmu CBAM, ustanowienie nowego celu redukcyjnego UE na 2040 r., czy przygotowania do startu ETS2 są już nie tylko działaniami regulacyjnymi, ale realnie oddziałują na rynki,

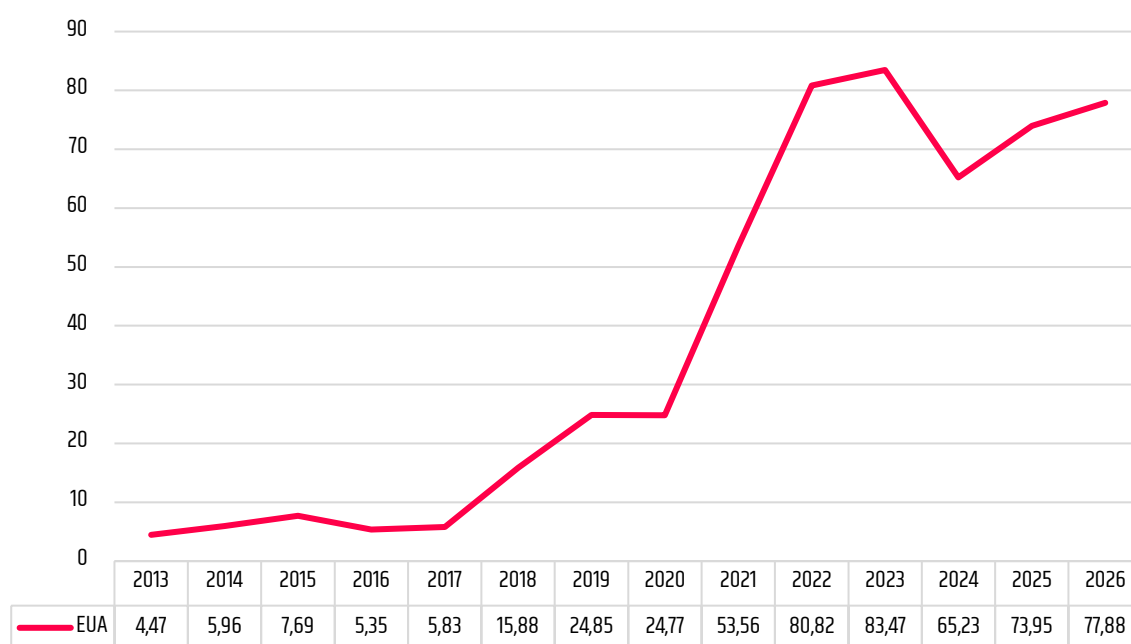
przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe. W najnowszym numerze publikacji G02'50 autorki i autorzy kontynuują wysiłek przybliżenia i aktualizacji kluczowych elementów unijnej polityki klimatycznej z perspektywy ich znaczenia dla Polski, uporządkowania tego krajobrazu oraz pokazania, w jaki sposób poszczególne elementy unijnej polityki klimatycznej zaczynają się zazębiać. To wszystko sprawia, że polityka klimatyczna nadal pozostaje jednym z kluczowych obszarów decydujących o przyszłym modelu rozwoju Europy. Mamy nadzieję, że zebrane teksty pomogą spojrzeć na politykę klimatyczną nie tylko jako na zbiór regulacji, lecz jako na proces wymagający równowagi między ambicją, efektywnością i sprawiedliwością społeczną, który już dziś kształtuje warunki rozwoju polskiej gospodarki w nadchodzących dekadach.

Tabela 7. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w marcu 2026 r.

Dzień	Wydarzenie
2, 4, 10, 23, 24, 27 i 30 marca	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Środowiska
3, 12, 24 i 31 marca	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Energii
5 marca	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
9 marca	Posiedzenie plenarne Parlamentu Europejskiego w Sztrasburgu
11, 13, 23, 24 marca	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Międzynarodowych Zagadnień Środowiska
16 marca	Posiedzenie Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (energia)
17 marca	Posiedzenie Rady ds. Środowiska
19-20 marca	Posiedzenie Rady Europejskiej
23-24 marca	Posiedzenie Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii w PE (ITRE)
W marcu	Terminy aukcji uprawnień EUA w UE: EEX: 4 i 18 marca 2026 r. (środa) – krajowa aukcja polskich uprawnień – 1,524 mln EUA/ aukcję (start 9:00-11:00): EEX: od 2 do 30 marca 2026 r. (poniedziałek, wtorek i czwartek) – unijna aukcja uprawnień EUA (+EFTA): 2,712 mln EUA/na aukcję oraz 31 marca 2026 r. 2,728 mln EUA/ aukcję; EEX: od 6 do 27 marca 2026 r.– 1,093 mln EUA/aukcję (piątek - krajowa aukcja niemiecka);

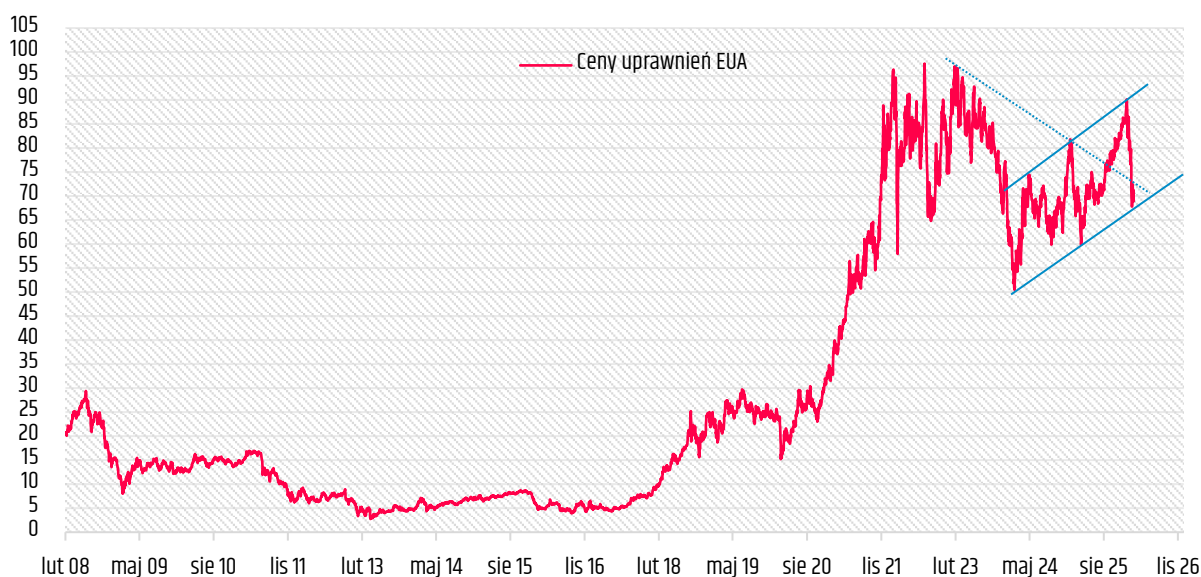
Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie EEX, PE, Rady UE.

Wykres 5. Średnie arytmetyczne ceny uprawnień EUA z rynku spot [w EUR] w latach 2013-2026

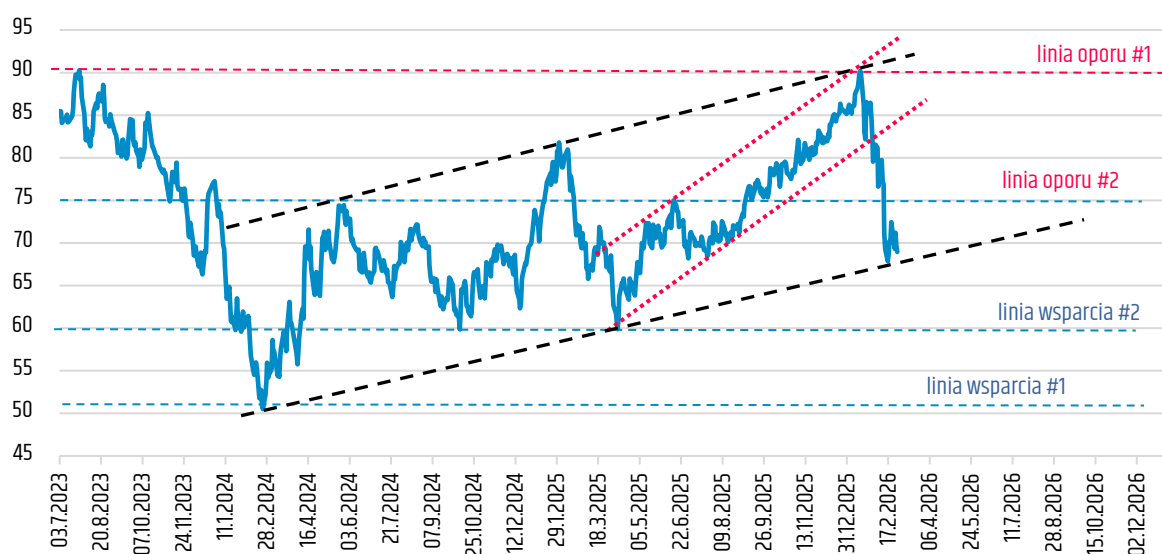

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.)

Wykres 6. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2008-2026 [w EUR]

Wykres 7. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2023-2026 z wyznaczonymi liniami oporu i wsparcia [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE/ECX, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.).

Celem zobrazowania sytuacji na rynku EU ETS, a także zmienności ceny uprawnień do emisji, w Raporcie z rynku CO₂ zamieszczono wykresy przedstawiające główne trendy cenowe. Wykres 10 prezentuje dane za okres od lutego 2008 r. do stycznia 2026 r., natomiast wykres 11 przedstawia zakres zmienności cenowej od lipca 2023 r. do lutego 2026 r.

Autorzy:

Sebastian Lizak, Robert Jeszke, Aneta Tylka, Marta Rosłaniec, Anna Serzysko, Izabela Zborowska, Marzena Chodor,
Michał Lewarski, Maciej Pyrka, Monika Sekuła

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii, Analiz i Aukcji

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Słowicza 32

02-170 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl

W celu otrzymywania bezpośrednio numerów „Raportu z rynku CO₂” zachęcamy Państwa
do zapisywania się do naszego newslettera:

NEWSLETTER